

KOCAELİ ARŞİVİ

**Bu web sitesi, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
ve Kocaeli Kent Konseyi desteği ile Yerel
Destek programı kapsamında hazırlanmış
olup içerik tamamıyla Avrasya Gazeteciler
Derneği sorumluluğu altındadır ve Kocaeli
Büyükşehir Belediyesi ve Kocaeli Kent
Konseyi'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.**

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ ARŞİVİ ve EVLİYA ÇELEBİ KOCAELİ BELGESEL FİLM YARIŞMASI

* * *

Projenin Amacı ve Hedefleri

Kocaeli, antik dönemden bugüne kadar onlarca medeniyetin izlerini taşıyan, stratejik konumuyla tarihin her döneminde kilit rol oynamış bir şehirdir. Ancak bir şehrin sahip olduğu bu köklü geçmiş, belgelerle korunmadığı ve halka ulaştırılmadığı sürece unutulmaya mahkûmdur. Bu bilinçle hayata geçecek olan Kocaeli Araştırma Merkezi Arşivi ve Evliya Çelebi Kocaeli Belgesel Film Yarışması projesi, şehrin dağınık haldeki tüm yazılı, görsel ve işitsel hafızasını tek bir çatıda toplamayı hedeflemektedir.

Kocaeli'nin binlerce yıllık tarihi ve kültürel birikimini temsil eden nadir eserleri, belgeleri ve görsel-işitsel materyalleri dijital çağa entegre ederek koruma altına almak; bu mirası modern erişim yöntemleriyle akademik dünyaya ve toplumun genel kullanımına sunarak şehrin hafızasını geleceğe taşımaktır.

Kocaeli'nin antik çağlardan günümüze uzanan köklü tarihini ve kültürel mirasını korumayı hedefleyen bu proje;

YEREL DESTEK PROGRAMI

Kocaeli Araştırma Merkezi Arşivi ve Evliya Çelebi Kocaeli Belgesel Film Yarışması

**Bu proje Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ve
Kocaeli Kent Konseyi tarafından desteklenmektedir.**

şehirle ilgili dağınık haldeki nadir kitap, harita, yerel müzik ve tarihi belgeleri yüksek çözünürlüklü dijital formatlara aktararak merkezi bir arşivde toplamayı amaçlamaktadır. Hazırlanan dijital külliyat, başta Milli Kütüphane ve TBMM Kütüphanesi olmak üzere ulusal ve yerel ölçekteki birçok merkeze ulaştırılarak fiziksel yıpranmaya karşı koruma altına alınacak ve modern dünyanın gerektirdiği erişilebilirlik standartlarına kavuşturulacaktır. Projenin dijital sürdürülebilirliği ise özel olarak tasarlanacak web platformu sayesinde sağlanacak; böylece akademisyenler, öğrenciler ve tarih meraklıları Kocaeli'nin binlerce yıllık birikimine tek bir noktadan, düzenli tasnif edilmiş verilerle ulaşabilecektir.

Projenin vizyoner bir diğer ayağını oluşturan “Evliya Çelebi Kocaeli Belgesel Film Yarışması” ile şehrin 400 yıl önceki ruhu günümüzün sinematografik imkanlarıyla yeniden canlandırılarak özgün bir görsel hafıza oluşturulması hedeflenmektedir. Kocaeli'nin sanayi kenti imajını kültürel derinlikle

pekiştirecek olan bu girişim, ilerleyen süreçte Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü paydaşlığında uluslararası bir film festivaline dönüştürülerek şehrin tanıtımına küresel bir boyut kazandıracaktır. Sonuç olarak bu çalışma, sadece bir veri deposu oluşturmakla kalmayıp, Kocaeli’de yaşayanların aidiyet duygusunu güçlendiren ve şehrin kültürel kimliğini geleceğe taşıyan bir “kimlik kartı” işlevi görcektir.

Kocaeli, antik dönemden bugüne kadar onlarca medeniyetin izlerini taşıyan, stratejik konumuyla tarihin her döneminde kilit rol oynamış bir şehirdir. Ancak bir şehrin sahip olduğu bu köklü geçmiş, belgelerle korunmadığı ve halka ulaştırılmadığı sürece unutulmaya mahkûmdur. Bu bilinçle hayata geçecek olan Kocaeli Araştırma Merkezi Arşivi ve Evliya Çelebi Kocaeli Belgesel Film Yarışması projesi, şehrin dağınık haldeki tüm yazılı, görsel ve işitsel hafızasını tek bir çatıda toplama-yı hedeflemektedir.

Bu proje kapsamında, Kocaeli’ye dair kaleme alınmış nadir kitaplar, tarihi belgeler, yerel müzikler, fotoğraflar ve haritalar titizlikle taranarak yüksek çözünürlüklü dijital ortama aktarılacaktır. Dijitalleştirilen bu muazzam külliyat;

Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı Kocaeli’deki halk kütüphanelerine,

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi’nin 12 ilçedeki birer bilgi evi ve kütüphanesine,

“Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserleri Derleme Kanunu” ile belirlenen kütüphaneler olan Milli Kütüphane Başkanlığı, Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi, İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, İzmir Milli Kütüphane Vakfı Kütüphanesi ve TBMM Kütüphanesi’ne gönderilecektir.

Böylece Kocaeli’nin binlerce yıllık birikimi, sadece fiziksel raflarda değil, modern dünyanın gerektirdiği erişilebilir formatlarda da yerini alacaktır.

Ayrıca düzenlenecek olan Evliya Çelebi Kocaeli Belgesel Film Yarışması kapsamında katılımcıların Evliya Çelebi’nin gözünden 400 yıl önceki Kocaeli’nin ruhunu belgeselciliğin imkânları ile yeniden canlandırmaları istenecek ve bu sayede Evliya Çelebi’nin gözünden Kocaeli tarih ve kültür arşivi oluşturulacaktır.

Bu proje, Kocaeli üzerine tarih, kültür ve akademik çalışma yapacaklar için iyi bir kaynak teşkil edilmesine imkân sağlayacaktır.

Bu proje, Kocaeli’nin sanayi kimliğinin ötesindeki derin kültürel mirasını dijitalleştirme yoluyla koruma altına alarak şehrin ‘kültürel kimlik kartını’ oluşturmayı; tarihi belgeleri ve nadir eserleri gelecek nesiller için erişilebilir kılarak güçlü bir kentlilik bilinci inşa etmeyi hedeflemektedir. Kocaeli Araştırma Merkezi Arşivi ile araştırmacılara nitelikli bir kaynak sunulurken, eş zamanlı olarak düzenlenecek ‘Evliya Çelebi Kocaeli Belgesel Film Yarışması’ sayesinde şehrin 400

yıllık ruhu günümüz perspektifiyle yeniden yorumlanacak ve bu yarışmanın uzun vadede uluslararası bir film festivaline dönüştürülmesiyle Kocaeli'nin küresel ölçekte bir kültür turizmi destinasyonu haline gelmesi sağlanacaktır.

Hafızayı Korumak: Tarihi belgelerin ve eserlerin yıpranmasını engelleyerek, dijital kopyalar sayesinde bu mirasın sonsuza kadar yaşamasını sağlamak.

Turizme ve Tanıtıma Katkı: Şehrin kültürel derinliğini dijital dünyada görünür kılarak Kocaeli'nin sadece bir sanayi kenti değil, bir kültür kenti olduğunu kanıtlamak.

Kentlilik Bilinci: Bir şehirde yaşayanların o şehre ait hissetmesi, oranın hikâyesini bilmesiyle mümkündür. Kocaeli Araştırma Merkezi Arşivi, yaşayanların kendi şehirlerini tanımalarını sağlayarak başka şehirlere odaklanmak yerine kendi değerlerine sahip çıkmalarını ve Kocaeli'de mutlu yaşamlarını

sağlayacaktır.

Kocaeli'nin geçmişini bugüne ve geleceğe bağlayan bu proje, sadece bir veri arşivi değil, Kocaeli'nin kültürel kimlik kartı olacaktır.

Evliya Çelebi Kocaeli Belgesel Film Yarışması ilk kez bu proje kapsamında gerçekleştirilerek hem Kocaeli'nin geçmişi hem de geçmişe günümüz perspektifinden bakış atılması sayesinde farklı bir arşiv toplanacaktır. Ayrıca bu yarışmanın ilerleyen yıllarda Kocaeli'yi ulusal ve uluslararası düzeyde tanıttak KOCaeli EVLiYA ÇELEBİ BELGESEL FİLM FESTİVALİ'ne dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

Projenin en can alıcı ayağını ise özel olarak tasarlanacak olan web sitesi oluşturacaktır. Bu platform aracılığıyla, taranan materyallerin ön bilgileri düzenli bir şekilde tasnif edilerek kullanıcıların hizmetine sunulacaktır. Araştırmacılar, öğrenciler ve tarih meraklıları; şehre dair merak ettikleri her türlü dokümana kolaylıkla ulaşabilecek, derinlemesine araştırma yapabileceklerdir. Proje kapsamında düzenlenecek Evliya Çelebi Kocaeli Belgesel Film Yarışması'nın T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü'nün gündemine de taşınarak bir festival olarak her sene düzenlenmesi için gerekli çalışmalar yapılacak, böylelikle "Evliya Çelebi'nin gözünden Kocaeli" konusunda her yıl büyüyen bir belgesel arşivi oluşacaktır.

BELGESELLER

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ BELGESEL ARŞİVİ

Kocaeli Araştırma Merkezi Belgesel Arşivi, kentin köklü tarihini, zengin kültürel mirasını ve sanayi ile doğanın iç içe geçtiği özgün kimliğini görsel bir bellekle yarınlara taşıyor. Kocaeli üzerine hazırlanmış nitelikli belgeselleri bir araya getiren bu arşiv; antik dönemlerden günümüze uzanan tarihsel dönüşümü, yerel gelenekleri, sanayileşme hamlelerini ve kentin eşsiz coğrafyasını izleyicilerle buluşturuyor. Hem araştırmacılar ve yerel tarih meraklıları hem de kentin hafızasına tanıklık etmek isteyen herkes için benzersiz bir kaynak sunan arşiv, Kocaeli'nin geçmişi ile geleceği arasında güçlü bir görsel köprü kuruyor.

Kategori: KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

Bir Kabusa Uymamak... 17 Ağustos ve Kocaeli Üniversitesi'ne 17 Ağustos'ta Yaşadıklarımızı Anlatma
● AĞUSTOS 1, 2020
Arşiv Araştırma ve Yıkılma: Kubbay Binen Bir Kabusa Uymamak... 17 Ağustos ve Kocaeli Üniversitesi, 2008 yılında Kocaeli Üniversitesi Yayınları...

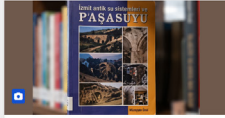
KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

SEKA'nın Trajik Sonu: Büyük Yıkım
● AĞUSTOS 1, 2020
Arşiv Araştırma ve Yıkılma: Kubbay Binen SEKA'nın Trajik Sonu: Büyük Yıkım, hikayesi ve yazar Şakir Balı tarafından kaleme alınan...

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

Kocaeli Günümlüz Şiir Antolojisi
● AĞUSTOS 1, 2020
Arşiv Araştırma ve Yıkılma: Kubbay Binen Kocaeli Günümlüz Şiir Antolojisi, İsmail Topcu tarafından yazılan ve 2005 yılında Kocaeli Üniversitesi...

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

İzmit Antik Su Sistemleri ve Paşasuyu
● AĞUSTOS 1, 2020
Arşiv Araştırma ve Yıkılma: Kubbay Binen İzmit Antik Su Sistemleri ve Paşasuyu, araştırma Mithyayen Dina tarafından kaleme alınan ve 2005...

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

Açık Hava Müzesi Kocaeli - Open-air Museum
● AĞUSTOS 1, 2020
Arşiv Araştırma ve Yıkılma: Kubbay Binen Açık Hava Müzesi Kocaeli - Open-air Museum, 2008 yılında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları...

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

1330 Bütçesi ve Meclis-i Umumi (1 Mart 1914-1 Mart 1915)
● AĞUSTOS 1, 2020
Arşiv Araştırma ve Yıkılma: Kubbay Binen İzmit Sancığı: 1330 Bütçesi ve Meclis-i Umumi (1 Mart 1914-1 Mart 1915), Nal...

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

Her yönü ile Başiskele İlçesi - Kocaeli: Tarih - Kültür - Doğa - Ekonomi-Turizm
● AĞUSTOS 1, 2020
Arşiv Araştırma ve Yıkılma: Kubbay Binen Her Yönü ile Başiskele İlçesi, Ali Özmez tarafından kaleme alınan ve Kocaeli İl Çeşit...

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

Kocaeli Meclis-i Umumi 1927 Zabtnamesi
● AĞUSTOS 1, 2020
Arşiv Araştırma ve Yıkılma: Kubbay Binen Kocaeli Meclis-i Umumi 1927 Zabtnamesi, Nal ileri tarafından redaksiyon edilip transkribe edilen yazma harflarından...

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

Kocaeli Kültür Evanjeli
● AĞUSTOS 1, 2020
Arşiv Araştırma ve Yıkılma: Kubbay Binen Kocaeli Kültür Evanjeli, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları bünyesinde 2011 yılında Tamer Arsoy ve...

KOCAELİ ARAŞTIRMA MERKEZİ KİTAP ARŞİVİ

4. Mevsim Kocaeli VII. Ulusal Fotoğraf Yarışması
● AĞUSTOS 1, 2020
Arşiv Araştırma ve Yıkılma: Kubbay Binen 4. Mevsim Kocaeli VII. Ulusal Fotoğraf Yarışması, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen ulusal fotoğraftır...

Kocaeli Araştırma Merkezi Kitap Arşivi

Kocaeli'nin zengin tarihi, köklü kültürel mirası, sanayileşme süreci ve yerel kimliği üzerine yazılmış nitelikli eserleri bir araya getirerek araştırmacılara ve kent meraklılarına kapsamlı bir kaynak sunmaktadır. İzmit'ten Gebze'ye, Kandıra'dan Karamürsel'e kadar bölgenin tüm ilçelerine ait monografileri, tarihi belgeleri ve akademik çalışmaları tek bir çatı altında toplayan bu koleksiyon, kentin hafızasını koruma ve gelecek kuşaklara aktarma amacını taşımaktadır.

GÖRKEMLİ BİR MEDENİYET KAVŞAĞI: AÇIK HAVA MÜZESİ KOCAELİ

Açık Hava Müzesi Kocaeli: İlçeleriyle Tarih, Kültür, Turizm, Sanayi ve Bilim Şehri Kocaeli, yüzölçümü bakımından Türkiye'nin en büyük illerinden biri değildir. Ancak taşıdığı tarihî, kültürel, ekonomik ve stratejik değerler bakımından Türkiye'nin en önemli şehirlerinden biridir. İstanbul'a komşu konumu, Marmara Denizi'ne açılan kıyıları, ulaşım ağlarının merkezinde bulunması, güçlü sanayi altyapısı, limanları, üniversiteleri, araştırma merkezleri ve tarih boyunca farklı medeniyetlere ev sahipliği yapması Kocaeli'yi kendine özgü bir şehir haline getirmiştir.

Kocaeli'yi yalnızca “sanayi şehri” olarak tanımlamak, bu kadim coğrafyanın gerçek kimliğini eksik anlatmak olur. Çünkü Kocaeli aynı zamanda tarih, kültür, tabiat, turizm, bilim, teknoloji ve medeniyetin iç içe geçtiği büyük bir açık hava müzesidir. Biz de yıllardır Kocaeli'yi adım adım gezerek, ilçelerini köyleriyle, mahalleleriyle, tarihî eserleriyle, insanlarıyla ve doğal güzellikleriyle araştırıyor; kamera ve fotoğraf makinelerimizle kayıt altına alıyoruz. Kütüphanelerden, arşivlerden, eski kitaplardan, belgelerden ve yerel kaynaklardan derlediğimiz bilgilerle Kocaeli'nin hafızasını gelecek nesillere aktarmaya çalışıyoruz. Bu çalışmaların önemli bir bölümünü Kocaeli Arşivi çatısı altında bir araya getirerek araştırmacıların, öğrencilerin, eğitimcilerin, gazetecilerin ve Kocaeli halkının istifadesine sunuyoruz. Amacımız yalnızca geçmiş anlatmak değil; Kocaeli'de yaşayan insanlarda, özellikle genç

nesillerde, Kocaeli bilinci ve şehir aidiyeti oluşturmaktır.

Kocaeli'nin gerçek kimliğini anlayabilmek için şehri bir bütün olarak ele almak kadar ilçelerini ayrı ayrı incelemek de gerekir. Bugünkü Kocaeli; İzmit, Gebze, Darıca, Çayırova, Dilovası, Körfez, Derince, Kartepe, Başiskele, Gölcük, Karamürsel ve Kandıra ilçelerinden oluşmaktadır. Her ilçenin kendine özgü bir tarihi, coğrafyası, ekonomik yapısı ve kültürel mirası vardır.

İzmit, Kocaeli'nin merkezidir ve binlerce yıllık bir tarihî geçmişe sahiptir. Antik çağdaki Nikomedia'dan Osmanlı döneminin İzmit'ine, Cumhuriyet döneminin sanayi ve ticaret merkezine uzanan uzun bir tarih burada yaşanmıştır. İzmit'i gezerken Roma İmparatorluğu'nun izlerine, Bizans döneminin kalıntılarına, Osmanlı eserlerine ve Cumhuriyet'in sanayi mirasına aynı şehir içerisinde rastlamak mümkündür. Saat Kulesi, Sırrı Paşa Konağı, Kasr-ı Hümayun, Orhan Camii, Pertev Mehmet Paşa Külliyesi ve tarihî çarşı doku su İzmit'in açık hava müzesi niteliğini ortaya koyan önemli

unsurlardandır.

Kocaeli'nin batısındaki Gebze, tarih boyunca İstanbul ile Anadolu arasındaki en önemli geçiş güzergâhlarından biri olmuştur. Fatih Sultan Mehmet'in son günlerini geçirdiği Hünkâr Çayırı, Çoban Mustafa Paşa Külliyesi, Eskihisar Kalesi ve Osman Hamdi Bey Evi Gebze'nin tarihî kimliğinin önemli parçalarıdır. Gebze aynı zamanda Türkiye'nin en önemli sanayi bölgelerinden biridir. Organize sanayi bölgeleri, teknoloji kuruluşları, lojistik merkezleri ve uluslararası şirketleriyle Türkiye ekonomisinin lokomotif noktalarından birisini oluşturur. Bu nedenle Gebze'de tarih ile modern sanayi hayatı yan yana yaşamaktadır.

Marmara Denizi kıyısındaki Darıca, Kocaeli'nin önemli sahil ilçelerinden biridir. Darıca Kalesi, tarihî yapıları, sahilleri ve kent yaşamıyla farklı dönemlerin izlerini bir arada taşımaktadır. Bugün yoğun yerleşim alanlarından biri olan Darıca'nın geçmişine bakıldığında ise İstanbul-Kocaeli

hattındaki tarihi ulaşım ve yerleşim ağının önemli noktalarından biri olduğu görülür.

Çayırova, özellikle son yıllarda sanayi, ticaret ve konut alanındaki gelişimiyle dikkat çeken ilçelerden biridir. Gebze ve İstanbul'a yakınlığı, ulaşım bağlantıları ve sanayi kuruluşları ilçenin ekonomik yapısını belirleyen temel unsurlardır. Çayırova aynı zamanda Kocaeli'nin hızla değişen ve büyüyen yüzünü temsil eder.

Dilovası denildiğinde bugün akla öncelikle sanayi gelir. Ancak Dilovası'nın tarihi, modern sanayi tesislerinden çok daha eskidir. Dilovası ve çevresi, İstanbul ile Anadolu arasındaki tarihi ulaşım güzergâhlarının üzerinde bulunması nedeniyle stratejik önem taşımıştır. Bugün Türkiye'nin önemli sanayi kuruluşlarının bulunduğu Dilovası, bir taraftan ekonomik üretimin merkezlerinden biri olurken diğer taraftan tarihi ve doğal değerlerinin korunması gereken özel bir coğrafyadır.

Körfez ilçesi, İzmit Körfezi'nin kuzey kıyısında yer alan önemli sanayi ve ulaşım merkezlerinden biridir. Limanları, sanayi kuruluşları, ulaşım yolları ve tarım alanları ilçenin ekonomik yapısının temel unsurlarıdır. Körfez'in geçmişini araştırırken yalnızca fabrikalara değil; eski yerleşimlere, köylere, tarihi yapılara ve Körfez'in geleneksel yaşam kültürüne de bakmak gerekir.

Derince, Kocaeli'nin önemli liman ve ulaşım merkezlerinden biridir. Demiryolu, denizyolu ve karayolu bağlantılarının kesiştiği Derince, özellikle Cumhuriyet döneminde gelişen

ulaşım ve sanayi altyapısıyla Kocaeli ekonomisinde önemli bir konuma ulaşmıştır. Ancak Derince'nin şehir hafızası yalnızca limanlardan ve sanayi tesislerinden ibaret değildir. İlçenin mahallelerinde ve köylerinde geleneksel Kocaeli kültürünün izlerini görmek mümkündür.

Kartepe, Kocaeli'nin doğayla buluştuğu ilçelerden biridir. Samanlı Dağları'nın uzantıları, ormanları, yaylaları, doğal güzellikleri ve kış turizmi potansiyeli Kartepe'yi Kocaeli'nin turizm açısından en önemli merkezlerinden biri haline getirmiştir. Kartepe'ye yalnızca kış mevsiminde değil, yılın dört mevsiminde bakmak gerekir. Doğa yürüyüşleri, yayla kültürü, ormanlar ve kırsal yaşam açısından da büyük bir potansiyele sahiptir.

Başıskele, adını tarih boyunca deniz ulaşımı ve iskele kültüründen alan önemli bir yerleşim alanıdır. İzmit Körfezi'nin güney kıyısındaki konumu, ilçeyi tarih boyunca önemli bir ulaşım ve yerleşim bölgesi haline getirmiştir. Başiskele'nin tarihî dokusu, sahil kültürü ve doğal güzellikleri Kocaeli'nin turizm potansiyeline katkı sağlamaktadır.

Gölcük denildiğinde Türk denizcilik tarihi ve Donanma akla gelir. Gölcük Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın önemli merkezlerinden biri olarak Türkiye'nin denizcilik tarihinde özel bir yere sahip olan ilçe, aynı zamanda 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi'nin en ağır şekilde hissedildiği bölgelerden biri olmuştur. Bu nedenle Gölcük'ün şehir hafızasında hem denizcilik hem de deprem sonrası yeniden yapılanma önemli yer tutmaktadır.

Karamürsel, Kocaeli'nin güney kıyısında yer alan tarihî ilçelerden biridir. Osmanlı denizcilik tarihinin önemli isimlerinden Karamürsel Bey'in adıyla özdeşleşen ilçe, Osmanlı'nın Marmara'daki denizcilik faaliyetleri açısından dikkat çekici bir geçmişe sahiptir. Karamürsel'in sahili, tarihî yerleşimleri, geleneksel yaşam kültürü ve doğal güzellikleri ilçeyi Kocaeli'nin önemli turizm noktalarından biri haline getirmektedir.

Kandıra, Kocaeli'nin diğer ilçelerinden farklı bir karaktere sahiptir. Karadeniz'e açılan kıyıları, koyları, doğal plajları, ormanları, tarım alanları, köyleri ve geleneksel kültürüyle Kandıra, Kocaeli'nin doğal ve kırsal yüzünü temsil eder. Kandıra yalnızca yaz turizmi açısından değil; geleneksel mimari, tarım, hayvancılık, el sanatları ve yöresel mutfağı bakımından da araştırılması gereken önemli bir kültür coğrafyasıdır.

Kocaeli'nin ekonomik gücünün temelinde sanayi vardır. Ancak Kocaeli'yi yalnızca fabrikaların bulunduğu bir Şehir olarak görmek doğru değildir. Otomotivden kimyaya, metal sanayisinden makine sektörüne, lojistikten savunma sanayisine kadar çok farklı alanlarda üretim yapan kuruluŐlar Kocaeli ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. Bunun yanında niversiteler, teknoparklar, araştırma merkezleri ve bilim-teknoloji kuruluşları da Şehrin geleceğini Őekillendirmektedir. Dolayısıyla Kocaeli, reten Türkiye'nin önemli merkezlerinden biri olduğu kadar araŐtıran, geliŐtiren ve teknoloji üreten bir Şehir olma yolunda da ilerlemektedir.

Kocaeli'nin en önemli özelliklerinden biri, farklı tarih dönemlerinin izlerinin aynı coğrafyada bulunabilmesidir. Antik kentler, Roma ve Bizans kalıntıları, Selçuklu ve Osmanlı eserleri, Cumhuriyet dönemi yapıları, demiryolları, limanlar, fabrikalar, köprüler, kaleler, camiler, klliyeleler, konaklar, köyler,

yaylalar, ormanlar ve kıyılar... Bütün bunlar Kocaeli'nin büyük bir açık hava müzesi olarak ele alınabileceğini göstermektedir. Ancak bu müzenin en önemli özelliği, eserlerin yalnızca müze vitrinlerinde değil, hayatın içerisinde bulunmasıdır.

Yıllardır sürdürdüğümüz Kocaeli araştırmalarında temel amacımız, dağınık halde bulunan bilgileri bir araya getirerek Kocaeli'nin kültürel hafızasına katkı sağlamaktır. Kütüphanelerde bulunan kitaplardan eski gazete ve dergilere, arşiv belgelerinden yerel yayınlara, saha araştırmalarından yaptığımız belgesel çekimlerine kadar farklı kaynakları değerlendiriyoruz.

AÇIK HAVA MÜZESİ GEBZE BÖLGESİ: TARİH, KÜLTÜR, SANAYİ VE BİLİMİN İZİNDE

Gebze denildiğinde çoğumuzun aklına ilk olarak fabrikalar, organize sanayi bölgeleri, limanlar, yoğun transit trafik ve İstanbul'a yakınlık gelir. Oysa Gebze'ye ve çevresine biraz daha dikkatli bakıldığında karşımıza bambaşka bir şehir çıkar. Bu coğrafya; antik çağlardan Osmanlı'ya, Cumhuriyet döneminden günümüzün yüksek teknoloji merkezlerine uzanan büyük bir tarih ve medeniyet birikimine sahiptir. Gebze, Darıca, Dilovası ve Çayırova ilçelerini kapsayan bu bölgeyi yalnızca bir sanayi havzası olarak değerlendirmek büyük bir eksikliktir. Bölge; tarihi, kültürü, doğası, bilim merkezleri, geleneksel sivil mimarisi ve anıtlarıyla adeta yaşayan bir açık hava müzesi niteliğindedir.

Gebze tarihine belgesel tadında yapılacak bir yolculuğun ilk durağı Menzilhane Meydanı'dır. Bugün Gebze Center'ın karşısına denk gelen bu alan, Osmanlı döneminde şehrin kurucu merkezlerindendi. Osmanlı kentsel gelişimini anlamak için Sultan Orhan Camii, İlyas Bey Camii ve Menzilhane Hamamı gibi yapıların işlevini kavramak gerekir. Bu camilerin etrafında hamamlar, çarşılar, imaretler ve çeşmeler biçimlenmiş; şehir hayatı bu vakıf eserlerinin çevresinde filizlenmiştir. Menzilhane ise İpek Yolu, Bağdat Yolu ve Hicaz Yolu gibi tarihi ulaşım ağlarının Anadolu'daki konaklama durağıydı. Bugün Gebze'nin küresel bir lojistik merkezi olmasının temelinde de yüzyıllar öncesine dayanan bu jeopolitik konum yatar. Ayrıca Gebze'nin ilk kadısı kabul edilen Kadı

Feyzullah'ın türbesi de idari yapılanmanın ve şehir kimliğinin oluşumundaki rolüyle bu meydanın önemli bir parçasıdır.

Rotanın ikinci büyük odak noktası, Gebze'nin vakıf kültüründeki en nitelikli örneği olan Çoban Mustafa Paşa Külliyesi'dir. Camisi, hamamı ve kervansarayıyla bir bütün oluşturan külliye, kentsel gelişimin ağırlık merkezini kendi etrafına çekmiştir. Külliyenin yakınındaki Çamlık Parkı ise 1939 yılına kadar şehrin büyük tarihi mezarlığı durumundaydı. Bu alanın zamanla ortadan kalkmasıyla şehir hafızasından önemli izler silinmiş olsa da, içerisinde yer alan Malkoçoğlu Mehmet Bey Türbesi, Osmanlı'nın Balkan fetihlerindeki akıncı mirasını günümüze taşımaktadır. Bugün belediye ve kültür merkezinin bulunduğu Gebze Meydanı çevresi ise geçmişte bayram ve cenaze namazlarının kılındığı kamusal bir namazgâh alanıydı. Şehrin bir diğer hayati meselesi olan su ihtiyacı için kurulan sistemler ise İbrahim Paşa Çeşmesi ile temsil edilir. Evliya Çelebi'nin de bahsettiği su sıkıntılarını

aşmak adına uzak kaynaklardan getirilen su, hayvan gücüyle çalışan su dolapları, kuyular ve su terazileri vasıtasıyla şehre dağıtılmıştır.

Gebze'nin kıyıya açılan kapısı Eskihişar; kaleleri, savaşları, sanatçıları ve sanayi geçmişiyle çok katmanlı bir tarihe sahiptir. Eskihişar Kalesi ve evresi, Marmara'nın doğusun-
daki stratejik geçitlerin kontrol açısından her dönem kri-
tik olmuştur. Nitekim 1329 yılında Orhan Gazi ile Bizans
İmparatoru III. Andronikos arasında gerçekleşen Pelekanon
Savaşı, Osmanlı'nın yükselişinde ve devletleşme sürecinde
büyük bir zafer olarak tarihe geçmiştir. Kale içindeki ve ar-
kasındaki henüz bütünüyle açığa çıkarılmamış arkeolojik
kalıntılar bölgenin tarih hazinesini gösterir. Eskihişar denil-
diğinde akla gelen bir diğer büyük değer ressam, arkeolog
ve mzeci Osman Hamdi Bey'dir. Eski eserlerin yurt dışına
kaçırılmasını önleyen ve İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nin ku-
ruluşuna öncülük eden Osman Hamdi Bey'in Eskihişar'daki

evi günümüzde müzedir. Vefatının ardından vasiyeti üzerine buradaki aile kabristanına defnedilmiştir. Bölgedeki Erken Osmanlı sanayi girişimi olan Eskihisar Çimento Fabrikası kalıntıları ise Gebze'nin sınai geçmişinin Osmanlı dönemine kadar uzandığını kanıtlar.

Tarihin yanında Gebze'nin doğal zenginlikleri de büyüleyicidir. Kayalıkları, vadisi ve yürüyüş yollarıyla Ballıkayalar Tabiat Parkı, Denizli Göleti ve çevresi ile geleneksel yaşamın sürdüğü Gebze köyleri doğayla baş başa kalmak isteyenlere eşsiz fırsatlar sunar. Gebze'nin bir diğer tarihsel boyutu ise dünya tarihine yön veren iki büyük komutanın izlerini taşımasıdır. İstanbul'u fethedip çağ açan Fatih Sultan Mehmet, son seferine çıktığında 3 Mayıs 1481 tarihinde Gebze'deki Hünkâr Çayırı'nda vefat etmiştir. Roma'ya karşı efsanevi mücadeleler veren Kartacalı komutan Hannibal ise yaşamının son günlerini geçirdiği bölgede hayatını kaybetmiş; 1930'lu yıllarda Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla TÜBİTAK yerleşkesi içerisine Hannibal Anıtı inşa edilerek Anibal Tepesi dünya tarihine açılan bir pencere haline gelmiştir. Geçmişten geleceğe uzanan bu çizgi; TÜBİTAK, Bilişim Vadisi, Gebze Teknik Üniversitesi, Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü ve organize sanayi bölgeleriyle birleşerek Osmanlı külliyelerinden yüksek teknoloji laboratuvarlarına uzanan benzersiz bir ekosistem oluşturur.

Bölgenin diğer üç ilçesi de bu zengin mirası tamamlayan özgün kimliklere sahiptir. Darıca; tarihi kent merkezi, geleneksel Rum ahşap evleri, camileri, hamamları, çeşmeleri ve sokak dokusuyla sivil mimarinin zarif örneklerini sunar.

Darıca Kalesi, Bayramoğlu'ndaki tarihi Yelkenkaya Kalesi, Darıca Sahili, Millet Bahçesi, Bayramoğlu Yarımadası, Darıca Hayvanat Bahçesi ve Botanik Parkı ile tarihi Aslan Çimento Fabrikası ilçenin öne çıkan odaklarıdır. Dilovası ise Osmanlı evleri ve çeşmeleriyle ünlü Tavşancıl Tarihi Mahallesi, Demirciler Konağı ve geleneksel köyleriyle dikkat çeker. Mimar Sinan Köprüsü, Evliya Çelebi'nin anlatımlarında geçen Diliskelesi sahili, tarihi menzil yolları, Adatepe Kalesi, Dilbaba Türbesi ve Yahya Kaptan Anıt Mezarı ilçenin tarihi derinliğini simgelerken; Osmangazi Köprüsü, erken dönem sanayi yapıları ve limanlar geçmiş ile modern sanayiye birleştirir. Çayırova ise Akse ve Şekerpınar gibi tarihi köyleri, eski konutları ve camilerinin yanı sıra Cumhuriyet döneminin planlı kalkınma hamlelerine tanıklık etmiştir. 1943 yılında

kurulan Teknik Bahçıvanlık Okulu ile başlayan tarımsal araştırma mirası, bugün uçak bilim ve teknoloji merkezleri, modern sanayi kuruluşları ve park alanlarıyla geleceğe taşınmaktadır. Gebze, Darıca, Dilovası ve ayırova'yı adımlayarak, belgeleri okuyarak ve hikyelerini dinleyerek gezmek; bu coğrafyanın sadece bir sanayi bölgesi değil, geçmişten geleceğe uzanan büyük bir açık hava müzesi olduğunu derinden hissettirecektir.

KOCAELİ’NİN KÜLTÜR HAFIZASI GELECEĞE TAŞINIYOR: İKTAV’DAN ARŞİV SEFERBERLİĞİ

Genellikle sanayi, fabrikalar ve limanlarıyla akıllara gelen Kocaeli, sahip olduğu binlerce yıllık tarihi ve kültürel mirasıyla araştırmacıların odak noktası olmaya devam ediyor. Gazeteci ve belgesel yapımcısı İsmail Kahraman’ın 50 yıllık birikimiyle hayat bulan İKTAV (İlim, Kültür, Tarih ve Teknoloji Araştırmaları Merkezi), Gebze Gazetesi ve Devr-i Âlem Belgesel TV arşivleri, şehrin hafızasını dijitalleşme yoluyla geleceğe aktarmayı hedefliyor.

50 Yıllık Gazetecilik ve Belgeselcilik Birikimi

Kocaeli'nin Antik Çağ'dan Roma'ya, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e uzanan çok katmanlı tarihi, İKTAV bünyesindeki devasa arşivle korunuyor. Merkez, klasik bir kütüphane olmanın ötesine geçerek "yazılı, görsel ve sözlü hafıza" birlikteliği sunuyor.

Gebze Gazetesi Arşivi

1985 yılından bu yana şehrin siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel değişimini sayfa sayfa geleceğe taşıyor.

Devr-i Âlem TV Kayıtları

Kocaeli'nin tarihi camilerini, hanlarını, vakıf kültürünü ve insan hikayelerini görsel ve işitsel bir şölene dönüştürüyor.

Sanayi ve Afet Hafızası

Şehrin modernleşme hikayesi olan sanayileşme adımları ve 17 ağustos 1999 depremi gibi büyük kırılma noktaları, fotoğraflar ve manşetlerle belgeleniyor.

12 İlçenin Ortak Tarihi

Araştırmalar, Kocaeli tarihinin yalnızca İzmit merkezli olmadığını, Gebze'den kandıra 'ya, kartepe 'den gölcük 'e kadar 12 ilçenin kendine özgü bir dokusu olduğunu gösteriyor. Tarihi çeşmeler kadar modern fabrikalar, geleneksel köyler kadar demiryolları da şehrin bu bütüncül hafızasının bir parçasını oluşturuyor. Yakın zamanda "Kocaeli Araştırma Merkezi Belgesel Arşivi" adıyla dijitalleşme sürecine hız verilmesi, kamuoyu ve yerel yöneticiler tarafından da destek görüyor.

Geleceğe Yönelik "Kültür Hafızası Projesi" Çağrısı

Uzmanlar, arşivlerdeki belgelerin yalnızca raflarda kalmaması için kapsamlı bir "Kocaeli Kültür Hafızası Projesi" öneriyor. Bu vizyon doğrultusunda atılması planlanan adımlar şunlar; Tüm gazete, belge ve fotoğrafların dijital bilgi sistemine aktarılması. İlçeler bazında tarihi eser envanterlerinin çıkarılması ve eski mahalle/köy tarihlerinin yazılması. Öğrenciler için bu verilerden dijital tarih eğitim materyalleri üretilmesi.

Kocaeli'nin kültürel mirasını kayıt altına almayı hedefleyen İKTAV, Gebze Gazetesi ve Devr-i Âlem Belgesel TV'nin arşiv çalışmaları sürüyor. Toplanan bilgi, belge ve görüntülerin dijitalleştirilerek kentin tarihi hafızasının araştırmacılara ve gelecek nesillere aktarılması planlanıyor.

400 YILLIK ROTADA BİR ZAMAN YOLCULUĞU: EVLİYA ÇELEBİ’NİN KOCAELİ’Sİ

Bugün yoğun trafiği, fabrikaları ve devasa limanlarıyla bildiğimiz Kocaeli coğrafyasına 1640 yılının penceresinden bakmaya ne dersiniz?

Büyük seyyah Evliya Çelebi’nin Seyahatnâme’si, Darıca’dan Gebze’ye ve Dilovası’na uzanan hattın sadece bir sanayi bölgesi değil, çok katmanlı bir tarih koridoru olduğunu fısıldıyor.

17. Yüzyılın Kıyı Coğrafyası

Evliya Çelebi’nin kayıklarla denizden aştığı bu güzergâh, dönemin canlı ticaretini ve denizcilik kültürünü gözler önüne seriyor. darıca Kalesi'nin gölgesinden başlayan yolculuk; Dil İskelesi'nde hacıların ve tüccarların konakladığı hanlar, hareketli çarşılar ve 1638 yapımı çeşmelerle 17. yüzyıl Anadolu kentsel yaşamının eşsiz bir tablosunu çiziyor. Seyahatnâme'nin sunduğu bu zengin betimlemeler, tarihi bir belgeselin sahnelerini kurgulamak için adeta hazır, kusursuz bir dış ses metni sunuyor.

Seyahatnâme'den Ekranlara

Bugün Dilovası'nın sanayi silüetinin ardında yatan eski iskele kültürünü veya gebze 'nin denizle olan kopmuş tarihsel bağını yeniden canlandırmak, kültürel hafızamızı diri

tutmanın en etkili yollarından biridir. Seyahatnâme'nin satır aralarından süzülen bu detayların, şehrin hafızasını tazeleyecek adımlarla görselleştirilmesi büyük önem taşıyor. Bu doğrultuda; Darıca'dan Dilovası'na uzanan rotanın interaktif bir "Kültür Yolu" olarak tasarlanması, 17. yüzyıl İzmit ve Gebze kıyılarındaki kaybolmuş Osmanlı mimarisinin tarihsel dokusunu yansıtan görsel rekonstrüksiyonlarla yeniden üretilmesi hedefleniyor. Ayrıca, 1640'ların doğal manzaraları ile günümüzün sanayi dokusunu aynı karede eriten ve iki dönem arasındaki tezatı vurgulayan projelerin geliştirilmesi, şehrin geçmişle bugününü birbirine bağlayan vizyoner adımlar olarak öne çıkıyor.

Evliya Çelebi'nin rotasını bugün yeniden adımlamak, geçmişle günümüz arasındaki o çarpıcı değişimi belgelemek için eşsiz bir zemin sunuyor. kocaeli , Antik Çağ'dan Osmanlı'ya uzanan bu köklü mirasını satır aralarından çıkarıp modern görsel hafızasında da yaşatmayı hak ediyor.

DARICA: GEBZE’NİN DENİZ KAPISI

Evliya Çelebi’nin anlatısında Darıca önemli bir başlangıç noktasıdır.

Bugünkü Darıca Kalesi, sahilden yaklaşık 200 metre kuzeyde bulunan ve günümüze bir burcu ulaşan tarihî bir yapıdır. Kocaeli Valiliği’nin Darıca tarihçesinde kalenin Bizans dönemindeki adlarının Tararion ve Toricion olduğu, Osmanlı döneminde ise Darıca adının şekillendiği belirtilmektedir. Evliya Çelebi ise yerleşim adını “Dar Uca” şeklinde kaydetmiştir. (Kocaeli Valiliği)

Evliya Çelebi’nin anlatımında Darıca Kalesi deniz kenarında, yüksek ve kayalık bir mevkie bulunan bir kale olarak karşımıza çıkar.

Kalenin stratejik konumu dikkat çekicidir.

Çünkü burası yalnızca bir savunma noktası değildir.

Aynı zamanda deniz ulaşımının önemli duraklarından biridir.

Evliya Çelebi’nin yolculuğunun deniz güzergâhı üzerinden gerçekleşmesi, XVII. yüzyılda Kocaeli Körfezi’nin ulaşım ve ticaret bakımından ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

DARICA’DAN DİLİSKELESİ’NE

Evliya Çelebi'nin seyahatinin en dikkat çekici bölümlerinden biri Darıca'dan Dil İskelesi'ne yaptığı yolculuktur.

Seyahatnâme'de Darıca Kalesi'nden ayrıldıktan sonra rüzgârın uygun olmaması nedeniyle gemicilerin kürek çektiği ve yaklaşık yirmi mil mesafedeki Dil İskelesi'ne ulaşıldığı anlatılır. (Kocaeli Aydınlar Ocağı)

Bu küçük ayrıntı aslında bize XVII. yüzyıl ulaşım teknolojisi hakkında da bilgi vermektedir.

Bugün otomobillerle birkaç dakikada geçilen mesafeler, dört yüz yıl önce denizin, rüzgârın ve kürekçilerin imkânlarıyla aşılmaktaydı.

Dolayısıyla Evliya Çelebi'nin Seyahatnâmesi yalnızca tarihî şehirleri anlatan bir eser değil; aynı zamanda ulaşım, denizcilik ve ticaret tarihinin de önemli bir kaynağıdır.

DİLİSKELESİ: HAC VE TİCARET YOLUNUN ÖNEMLİ DURAĞI

Bugünkü Dilovası sınırları içerisinde bulunan Diliskelesi, Evliya Çelebi'nin anlatısında son derece önemli bir yer tutar.

Çünkü Diliskelesi sıradan bir kıyı iskelesi değildir.

Evliya Çelebi'nin verdiği bilgilere göre buradan Konya, Halep, Şam ve Mısır yönüne giden hacılar, tüccarlar ve

ziyaretçiler karşı kıyıya geçmek için gemilere binmektedir.

Bu bilgi Diliskelesi'nin XVII. yüzyılda bir ulaşım ve geçiş merkezi olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır. (Kocaeli Aydınlar Ocağı)

Burada çok önemli bir tarihî gerçek karşımıza çıkar:

Diliskelesi, Anadolu'nun batısından doğusuna ve güneyine uzanan yolların denizle birleştiği bir geçiş noktasıdır.

Hac yolculuğuna çıkan insanlar...

Tüccarlar...

Ziyaretçiler...

Ve farklı şehirlerden gelen yolcular...

Diliskelesi üzerinden karşı kıyıya geçmektedir.

Bu yönüyle Diliskelesi’ni sadece bir iskele olarak değil, Osmanlı ulaşım ve hac yollarının Kocaeli’deki önemli bağlantı noktalarından biri olarak değerlendirmek gerekir.

“HERSEK DİLİ” VE KÖRFEZ

Evliya Çelebi’nin anlatımında Diliskelesi’nin karşı tarafında Hersek Dili olarak adlandırılan bölgeden söz edilir.

Seyyah, buranın bir boğaz niteliğinde olduğunu ve doğuya doğru uzanan büyük körfezin sonunda İznikmid yani bugünkü İzmit’in bulunduğunu anlatmaktadır. (Kocaeli Aydınlar Ocağı)

Bu anlatım, XVII. yüzyıldaki Kocaeli Körfezi coğrafyasını anlamamız açısından son derece değerlidir.

Bugün haritadan baktığımızda Gebze, Dilovası, körfez , derince ve İzmit’i tek bir şehirleşmiş alanın parçaları olarak görüyoruz.

Oysa Evliya Çelebi’nin döneminde bu coğrafya; kale – iskele – köy – liman – deniz yolu – han – ticaret güzergâhı ilişkisi içerisinde yaşamaktaydı.

DİLİSKELESİ’NDEKİ HAYAT

Evliya Çelebi’nin verdiği en önemli bilgilerden biri de Diliskelesi’ndeki sosyal ve ticari hayatla ilgilidir.

Seyahatnâme’de Dil İskelesi’nde:

* iki han,

* iki ekmekçi dükkânı,

* bir bozahane,

* iki bakkal dükkânı,

* bir çeşme

bulunduğu aktarılmaktadır. (Kocaeli Aydınlar Ocağı)

Bu küçük liste aslında büyük bir tarihî tablo ortaya koymaktadır.

Çünkü hanların bulunması, yolcuların konakladığını; ekmekçi dükkânlarının bulunması, sürekli bir yolcu hareketinin olduğunu; bakkalların bulunması, ticaret yapıldığını; bozahanenin bulunması ise sosyal hayatın canlı olduğunu göstermektedir.

Yani dört yüz yıl önceki Diliskelesi, bugünkü anlamda küçük fakat hareketli bir ulaşım ve ticaret yerleşimi görünümündedir.

1638 TARİHLİ ÇEŞME

Evliya Çelebi’nin Diliskelesi anlatısında çeşme de özel olarak zikredilmektedir.

Seyyah, çeşmenin üzerindeki tarihten hareketle çeşmenin Sultan Murad döneminde Bostancıbaşı Mustafa Ağa tarafından 1048/1638 yılında yaptırıldığını belirtmektedir.

(Kocaeli Aydınlar Ocağı)

Bu bilgi özellikle önemlidir.

Çünkü Evliya Çelebi'nin bölgeden geçişinden sadece iki yıl önce yapılmış bir hayır eserinden söz ediyoruz.

Demek ki 1640 yılında Diliskelesi'nde bulunan yolcuların su ihtiyacını karşılamak üzere yakın zamanda bir çeşme inşa edilmişti.

Bu durum bize Osmanlı şehir ve yol kültürünün temel özelliklerinden birini de hatırlatmaktadır:

Su yolların, çeşmeler ise medeniyetin işaretlerindendir.

DİLOVASI'NIN 400 YIL ÖNCEKİ TABLOSU

Bugün Dilovası denildiğinde akla öncelikle sanayi, fabrikalar, limanlar ve yoğun ulaşım gelir.

Fakat Evliya Çelebi'nin Dilovası'na ilişkin anlattığı coğrafya bambaşka bir manzara ortaya koymaktadır.

Deniz ...

İskele ...

Hanlar ...

Dükkânlar ...

Çeşme ...

Hacılar ...

Tüccarlar...
Ve yolcular...

Bu tablo, Dilovası'nın tarihinin sadece Cumhuriyet dönemi sanayileşmesiyle başlatılamayacağını göstermektedir.

Dilovası'nın geçmişi çok daha eski bir ulaşım ve geçiş kültürüne dayanmaktadır.

Bugünkü sanayi coğrafyasının altında, Osmanlı döneminin yol ve iskele kültürü bulunmaktadır.

İÇMESUYU: EVLİYA ÇELEBİ'NİN ANLATTIĞI ŞİFA KAYNAĞI

Evliya Çelebi'nin Diliskelesi anlatısının en dikkat çekici bölümlerinden biri de İçmesuyu ile ilgilidir.

Seyyah, Diliskelesi'nden ayrıldıktan sonra yaklaşık üç mil kürek çekerek İçmesuyu konağına geldiklerini ve burada karaya çıkarak deniz kenarında çadır kurduklarını anlatmaktadır. (Gebze Gazetesi)

Bu ifade, Dilovası coğrafyasındaki su kaynaklarının ve özellikle İçmeler bölgesinin tarihi önemini araştırmak açısından son derece değerlidir.

Bugün bu kaynakların tarihî kimliğinin araştırılması, Evliya Çelebi'nin verdiği bilgilerle modern saha araştırmalarının karşılaştırılması gerekir.

Bu konuda yapılacak yeni araştırmalar; “Evliya elebi’nin İçmesuyu dediği kaynak neresidir?” sorusuna cevap aramalıdır.

Bu soru yalnızca tarihçiler için değil, Kocaeli’nin kültür ve tabiat mirasının korunması açısından da önemlidir.

DARICA MI, ESKİHİSAR MI?

Evliya elebi’nin metinleri üzerinde çalışan araştırmacılar açısından önemli bir mesele de Darıca ve Eskihişar’ın bazı anlatımlarda birbirine karışabilmesidir.

Kocaeli Ansiklopedisi’nde, Evliya elebi’nin “gayet güzel liman olduğundan Gebze şehrinin iskelesidir” şeklindeki anlatımının bazı araştırmacılar tarafından Eskihişar’la ilişkilendirildiği belirtilmektedir. Bu nedenle Seyahatnâme’deki

yer adlarını bugünkü coğrafyayla eşleştirirken tarihî haritalar, arşiv belgeleri ve diğer kaynaklarla karşılaştırma yapmak gerekir. (Kocaeli Ansiklopedisi)

Bu nokta bize önemli bir araştırma yöntemi göstermektedir:

Evliya Çelebi'nin anlattığı her yeri bugünkü ilçe sınırlarıyla birebir eşleştirmek yerine, XVII. yüzyılın idarî ve coğrafi yapısı içerisinde değerlendirmek gerekir.

Bu yaklaşım, Kocaeli tarih araştırmalarının daha sağlam temellere oturmasını sağlayacaktır.

EVLİYA ÇELEBİ'NİN KOCAELİ'SİNDEN BUGÜNKÜ KOCAELİ'YE

Dört yüz yıl önce Evliya Çelebi'nin geçtiği güzergâhta bugün bambaşka bir dünya bulunmaktadır.

Darica'da yoğun şehirleşme...
Gebze'de büyük sanayi tesisleri...
Dilovası'nda fabrikalar ve limanlar...
Otoyollar ve demiryolları...
Kocaeli Körfezi'nde yoğun deniz trafiği...

Fakat bütün bu değişimin altında hâlâ Evliya Çelebi'nin gördüğü tarihî coğrafyanın izleri vardır.

Bugünkü modern ulaşım ağının üzerinde, dört yüz yıl önce hacıların ve tüccarların kullandığı yollar bulunmaktadır.

Bugünkü limanların yanında eski iskelelerin izleri vardır.

Bugünkü yerleşimlerin altında eski köyler, hanlar, çeşmeler ve kaleler bulunmaktadır.

BİR TARİH KORİDORU:
DARICA–GEBZE–DİLOVASI

Evliya Çelebi'nin Seyahatnâmesi'nden hareketle bugün önemli bir kültür projesi geliştirilebilir.

“Evliya Çelebi'nin İzinde Darıca–Gebze–Dilovası Tarih ve Kültür Yolu”

Bu güzergâh;

Darıca Kalesi → Darıca Limanı → Gebze → Eskihisar →
Diliskelesi → Dilovası → İçmeler

şeklinde ele alınabilir.

Bu yol üzerinde Evliya Çelebi'nin anlattığı tarihî mekânlar belirlenebilir.

Her noktaya;

- * tarihî bilgi panoları,
- * QR kodlar,
- * eski fotoğraflar,
- * Evliya Çelebi'den alıntılar,
- * belgesel görüntüleri,

* eski haritalar
yerleştirilebilir.

Böylece Kocaeli'nin sanayi kimliği ile tarih ve kültür kimliği aynı güzergâhta buluşturulabilir.

DEVİR-İ ÂLEM BELGESELİ İÇİN ÖNEMLİ BİR GÜZERGAH

Bu araştırmanın bir başka boyutu da belgeselciliktir.

Evliya Çelebi'nin 1640 yılında geçtiği güzergâh, bugün yeniden denizden ve karadan takip edilerek belgelenebilir.

Bir belgesel;

“Evliya Çelebi'nin İzinde Darıca'dan Dilovası'na”

başlığıyla hazırlanabilir.

Belgeselin başlangıç noktası Darıca Kalesi olur.

Kamera denize açılır.

Evliya Çelebi'nin dört yüz yıl önce kürekçilerle geçtiği güzergâh takip edilir.

Diliskelesi'ne gelinir.

Eski iskele araştırılır.

Evliya Çelebi'nin sözünü ettiği hanlar ve çeşme aranır.

Ardından İçmesuyu bölgesine geçilir.

Bugünkü Dilovası'nın sanayi görüntüleri ile Evliya Çelebi'nin anlattığı dört yüz yıl önceki tabiat görüntüleri karşılaştırılır.

Son bölümde ise Gebze'ye dönülür.

Böylece 400 yıllık değişim bir belgesel diliyle ortaya konulabilir.

**SONUÇ: EVLİYA ÇELEBİ'NİN KALEMİNDEN
GELECEĞE**

Evliya Çelebi, Kocaeli'yi yalnızca geçip gitmemiş; gördüğü

coğrafyayı kaydetmiştir.

Darıca Kalesi'ni ...

Gebze'nin deniz bağlantılarını ...

Diliskelesi'ndeki hanları ...

Dükkânları ...

Çeşmeyi ...

Hac yollarını ...

Tüccarları ...

Körfezi ...

İçmesuyu'nu ...

Bugün bu bilgiler bizim için yalnızca dört yüz yıl önce yazılmış satırlar değildir.

Bunlar Kocaeli'nin tarihî hafıza belgeleridir.

Bu nedenle Darıca, Gebze ve Dilovası'nı ayrı ayrı değil, Evliya Çelebi'nin güzergâhında birbirine bağlı bir tarih ve kültür coğrafyası olarak değerlendirmek gerekir.

Bugünkü Kocaeli'nin sanayi ve ulaşım merkezlerinden biri olan bu bölgenin geçmişinde;

kale vardır, liman vardır, iskele vardır, han vardır, çeşme vardır, hac yolu vardır, ticaret vardır ve güçlü bir medeniyet hafızası vardır.

Evliya Çelebi'nin dört yüz yıl önce kaleme aldığı bu bilgiler, bugün bize önemli bir görev de yüklemektedir:

Geçmişin izlerini bulmak, tarihî mekânları korumak ve Kocaeli'nin kültür hafızasını gelecek nesillere aktarmak.

Belki de bugün yapılması gereken en anlamlı çalışma, Evliya Çelebi'nin 1640 yılında geçtiği güzergâhı yeniden yürümek, yeniden denizden geçmek ve onun anlattığı Kocaeli ile bugünkü Kocaeli'yi yan yana getirmektir.

İZMİT: KOCAELİ'NİN KALBİNDE TARİH, KÜLTÜR VE ŞEHİR YAŞAMI

Kocaeli'nin merkezi konumundaki İzmit, köklü tarihi ve bitmek bilmeyen enerjisiyle şehrin en hareketli noktası olmaya devam ediyor.

Tarihi dokuyu modern kent yaşamıyla ustaca harmanlayan bu merkez ilçe, hem kültürel mirası hem de canlı sosyal hayatıyla bölgenin lokomotifi konumunda.

Şehrin her noktasına bağlanan merkezi konumuyla kocaeli 'nin lokomotifi olan İzmit, günlük yaşamın en hareketli yaşandığı yerlerin başında geliyor. Geleneksel ile modernin iç içe geçtiği bu ilçe, barındırdığı değerlerle dikkat çekiyor. İşte İzmit'i Kocaeli'nin en dinamik noktası yapan öne çıkan özellikler:

Tarihin Canlı Tanığı: Saat Kulesi ve Kültürel Miras

İzmit'in silüetini taçlandıran ve adeta şehrin simgesi haline gelen en önemli eserlerden biri şüphesiz Tarihi Saat Kulesi. Şehrin geçmişten günümüze uzanan yolculuğuna tanıklık eden bu zarif yapı, İzmit Körfezi'ne hakim konumuyla ziyaretçilerini büyülüyor. İlçe sadece Saat Kulesi ile sınırlı kalmıyor; ev sahipliği yaptığı çeşitli müzelerle de bölgenin kültürel hafızasını koruyarak tarih meraklılarını unutulmaz bir yolculuğa çıkarıyor.

Kocaeli Üniversitesi ile Büyüyen Gençlik Enerjisi

İzmit'in bu denli canlı ve hareketli bir şehir yaşamına sahip olmasının ardındaki en büyük güçlerden biri eğitim. Türkiye'nin önemli akademik kurumlarından Kocaeli Üniversitesi'ne ev sahipliği yapan ilçe, binlerce öğrencinin varlığıyla sürekli yenilenen, dinamik bir atmosfere kavuşuyor. Öğrenci dostu mekanlar, kültür-sanat etkinlikleri ve sokaklara taşan gençlik enerjisi, İzmit'in ruhunu her daim genç ve heyecanlı tutuyor.

7/24 Yaşayan Şehir Yaşamı

Tarih ve eğitimin yanı sıra İzmit, hareketli şehir yaşantısıyla da tam bir cazibe merkezi. Alışveriş caddeleri, modern kafeleri, geniş sosyal alanları ve ticaretin kalbinin attığı çarşılarıyla ilçe; Kocaeli'de günlük yaşamın, buluşmaların ve sosyal hayatın bir numaralı adresi olmaya devam ediyor.

GEBZE: TARİHİN GÖLGESİNDE YÜKSELEN TEKNOLOJİ VE SANAYİ DEVİ

Kocaeli'nin en büyük ilçesi olan Gebze, Türk ekonomisinin kalbinin attığı devasa bir teknoloji ve sanayi üssünü kusursuz bir şekilde harmanlıyor.

İşte gebze 'yi kocaeli 'nin ve Türkiye'nin en stratejik noktalarından biri kılan başlıca değerler:

Fatih'in Son Otağı: Hünkar Çayırı

Gebze, Osmanlı tarihinin en önemli dönüm noktalarından birine ev sahipliği yapmasıyla büyük bir manevi ve tarihi değere sahiptir. Bir çağı açıp bir çağı kapatan Fatih Sultan Mehmet'in 1481 yılında son seferine çıkarken otağını kurduğu ve hayata gözlerini yumduğu Hünkar Çayırı, ilçenin tarihi kimliğinin en önemli sembollerinden biridir. Bu alan, bugün hem bir saygı durağı hem de tarihi bir anıt bölgesi olarak korunmaktadır.

Türkiye'nin Silikon Vadisi ve Bilim Merkezi

Tarihi kimliğinin yanı sıra Gebze, günümüzde adeta Türkiye'nin "Silikon Vadisi" konumundadır. Türkiye'nin teknolojik bağımsızlık vizyonunun en büyük adımlarından biri olan Bilişim Vadisi ve bilimsel araştırmaların merkezi TÜBİTAK yerleşkesi bu ilçede yer almaktadır. Aynı zamanda devasa Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ile on binlerce

kişiyi istihdam sağlayan Gebze, ülkenin en büyük sanayi kuruluşlarını bünyesinde barındırarak Türkiye ekonomisinin can damarlarından biri olarak işlev görmektedir.

Antik Çağ'dan Milli Teknoloji Hamlesine: Gebze'nin Köklü Geçmişi

Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan en kritik geçiş noktalarından biri olan Gebze, tarihi boyunca sayısız medeniyete, kritik savaşlara ve imparatorlukların doğuşu ile batışına tanıklık etmiştir. Antik dönemde Dakibyza ve Libyssa adlarıyla bilinen bu stratejik coğrafya, bugün Türkiye'nin milli teknoloji vizyonuna ev sahipliği yapan derin bir kültürel hazine barındırmaktadır.

İşte Antik Çağ'dan günümüze Gebze'nin tarihi ve kültürel yolculuğu:

Antik Çağlar ve Kartacalı Anibal'ın Son Durağı

Gebze bölgesi, Antik Çağ'da Bitinya Krallığı'nın en önemli yerleşimlerinden biriydi. Bölgenin dünya tarihindeki en çarpıcı hikayelerinden biri, Roma İmparatorluğu'na karşı verdiği amansız mücadeleyle tanınan efsanevi Kartacalı komutan Anibal (Hannibal Barca) ile ilgilidir. M.Ö. 183 yılında Romalıların eline geçmemek için bugünkü Gebze sınırları içinde yer alan Libyssa'da zehir içerek hayatına son veren Anibal'ın anıt mezarı, günümüzde TÜBİTAK yerleşkesi içerisinde bulunmakta ve ilçenin evrensel tarih sahnesindeki yerini ölümsüzleştirmektedir.

Osmanlı'nın Mimarideki İhtişamı: Çoban Mustafa Paşa Külliyesi

Osmanlı İmparatorluğu döneminde İstanbul 'dan Anadolu'ya ve Doğu'ya uzanan ticaret ile sefer yollarının

en önemli konaklama noktası olan Gebze, dönemin eşsiz mimari eserleriyle donatılmıştır. 1523 yılında Yavuz Sultan Selim'in damadı Çoban Mustafa Paşa tarafından yaptırılan ve inşasında Mimar Sinan ile Acem Ali'nin de imzası bulunan Çoban Mustafa Paşa Külliyesi, ilçenin tam kalbinde yer alır. Cami, imaret, medrese, kütüphane ve hamamdan oluşan bu muazzam yapı topluluğu, Osmanlı'nın klasik dönem mimarisinin en zarif örneklerinden biri olarak asırlardır ayakta durmaktadır.

Bir İmparatorluğun Yas Tuttuğu Topraklar

İlçenin Osmanlı tarihindeki en dramatik anı ise Fatih Sultan Mehmet'in vefatıdır. Mısır veya Roma üzerine yapıldığı tahmin edilen o büyük son sefer için ordusuyla birlikte İstanbul'dan yola çıkan Fatih Sultan Mehmet, Gebze yakınındaki Hünkar Çayırı'nda hastalanarak 3 Mayıs 1481'de vefat etmiştir. Bu tarihi olay, Gebze'yi yalnızca bir geçiş güzergahı olmaktan çıkarmış, bir imparatorluğun kaderinin yazıldığı ve yasının tutulduğu anıt bir şehre dönüştürmüştür. Sonuç olarak Gebze, tarihin ve geleceğin omuz omuza yükseldiği benzersiz bir kenttir. Bir yanda Kartacalı ünlü komutan Anibal'ın efsanevi anısını, Çoban Mustafa Paşa'nın mimari zarafetini ve Fatih Sultan Mehmet'in son seferinin izlerini barındıran asırlık topraklar; diğer yanda Bilişim Vadisi ve TÜBİTAK ile Türkiye'nin yarınlarını inşa eden modern bir teknoloji üssü durmaktadır. Geçmişin eşsiz mirasını geleceğin vizyonu ile taçlandıran bu ilçe, Kocaeli'nin ve Türkiye'nin en büyük gurur kaynaklarından biri olarak parlamaya devam etmektedir.

DARICA: KOCAELİ'NİN TURİZM, DOĞA VE YAŞAM MERKEZİ

Sanayi, spor, kültür ve turizm alanlarında Kocaeli'nin parlayan yıldızlarından biri olan Darıca; sunduğu eşsiz doğa, eğlence ve tatil imkanlarıyla her geçen gün daha da büyüyen bir cazibe merkezi konumunda.

İşte kocaeli 'nin batısındaki bu şirin ilçeyi geleceğin en önemli marka değerlerinden biri yapan o özellikler:

Uluslararası Bir Gurur: Faruk Yalçın hayvanat bahçesi ve Botanik Parkı

darıca denilince akla gelen ilk ve en büyük marka şüphe-siz Türkiye'nin en büyük, Avrupa'nın ise sayılı parklarından biri olan Faruk Yalçın Hayvanat Bahçesi ve Botanik Parkı'dır (FYZOO). Binlerce bitki ve hayvan türüne ev sahipliği yapan bu devasa kompleks; nesli tükenmekte olan canlıları koruma misyonu, eğitim çalışmaları ve zengin botanik çeşitliliği ile uluslararası düzeyde büyük bir üne sahiptir. Aileler, öğrenciler ve doğa tutkunları için eşsiz bir keşif rotasıdır.

Kocaeli'nin Tatil Cenneti: Bayramoğlu Yarımadası

İlçenin turizmdeki en güçlü kozu olan Bayramoğlu Yarımadası, yıllardır Marmara Bölgesi'nin en popüler sayfiye yerlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Modern tatil köyleri, temiz plajları ve su sporlarına uygun yapısıyla Bayramoğlu; yaz aylarında hem İstanbulluların hem de Kocaelililerin

birinci tercihtir. Tatil kültürüyle yoğrulan bu yarımada, ilçenin "turizm kenti" kimliğini güçlendiren en temel unsurdur.

Geniş Sahil şeridi ve Sosyal yaşam

Darıca, denizi sadece bir manzara olarak bırakmayıp günlük yaşamın merkezine entegre etmeyi başarmış bir ilçedir. Kilometrelerce uzanan geniş sahil parkları ve Millet Bahçesi; yürüyüş yolları, kafeleri ve rekreasyon alanlarıyla vatandaşlara kaliteli zaman geçirme imkanı sunmaktadır. Spor kulüpleri (zellikle köklü Darıca Gençlerbirliği) ve kültürel etkinliklerle de desteklenen bu sahil yaşamı, kentin dinamizmini ve sosyal canlılığını artırmaktadır.

Bizans'tan Cumhuriyet'e Darıca'nın Tarihi Yolculuğu

Darıca, modern turizm ve yaşam alanlarının yanı sıra oldukça köklü bir tarihi geçmişe de ev sahipliği yapmaktadır.

Antik çağlarda ve Bizans döneminde stratejik bir liman ve savunma noktası olan ilçe, geçmişin izlerini bugünün modern yapısıyla harmanlamayı başaran özel bir coğrafyadır.

Tararion'dan Darıca'ya Uzanan İsim

İlçenin tarihi, Antik Çağ ve Bizans dönemine kadar uzanmaktadır. O dönemde "Tararion" veya "Daritza" isimleriyle anılan bölge, zamanla Türkçeleşerek bugünkü Darıca adını almıştır. Bizans döneminde İstanbul 'u Anadolu'ya bağlayan deniz yolu üzerinde kritik bir askeri ve ticari üs olarak kullanılmış, sahil şeridinde inşa edilen kalelerle korunmuştur.

Tarihin Sessiz Tanığı: Darıca Kalesi

İlçenin en önemli tarihi simgelerinden biri olan Darıca Kalesi, Bizans döneminden günümüze ulaşan yegane savunma yapılarından biridir. Sadece kalıntıları kalmış olsa da

deniz kıyısındaki stratejik konumuyla bölgenin tarih boyunca ne kadar kritik bir öneme sahip olduğunu bizlere hatırlatır. Osmanlı'nın bölgeyi fethiyle birlikte Türk-İslam senteziyle yoğrulan Darıca, yüzyıllar boyunca huzurlu bir balıkçı, zeytincilik ve tarım kasabası olarak gelişimini sürdürmüştür.

Darıca; yalnızca sanayinin yer aldığı bir bölge olmanın çok ötesinde, uluslararası üne sahip botanik parkı, Bayramoğlu gibi eşsiz bir tatil destinasyonu ve uzun sahil şeridiyle Kocaeli'nin en önemli turizm ve cazibe merkezlerinden biridir. Tarihi dokusunu modern sosyal yaşam alanlarıyla destekleyen ilçe, sporda ve kültürde gösterdiği atılımlarla da bölgesinin en dinamik yerleşimlerinden biri olmayı başarmıştır. Hem doğayla iç içe vakit geçirmek hem de denizin tadını çıkarmak isteyenler için Darıca, geleceğe umutla bakan ve her geçen gün değerine değer katan bir marka şehir olmaya devam etmektedir.

ÇAYIROVA: ÇOK YÖNLÜ SANAYİ GÜCÜ VE GELECEĞİN FİNANS MERKEZİ

Kocaeli'nin en genç ve dinamik ilçelerinden biri olan Çayırova, otomotivden kimyaya uzanan geniş üretim yelpazesıyla bölge ve ülke ekonomisine güçlü bir yön veriyor.

Hızla artan genç nüfusu ve gelişen modern altyapısıyla dikkat çeken ilçe, sadece devasa bir sanayi üssü olmakla kalmayıp geleceğin parlayan finans ve kongre merkezlerinden biri olma vizyonu ile büyümeye devam ediyor. İşte sanayinin gücünü modern şehircilik anlayışıyla harmanlayan Çayırova'yı kocaeli 'nin yeni cazibe merkezi yapan öne çıkan özellikler:

Çok Yönlü Üretim: Otomotivden Kimyaya

Çayırova, Türkiye'nin ihracat lokomotifi konumundaki Kocaeli'nin en kritik üretim sahalarından birini oluşturmaktadır. Otomotiv yan sanayisinden kimya sektörüne, plastikten elektroniğe kadar pek çok farklı iş kolunda devasa fabrikalara ev sahipliği yapan ilçe, üretim kapasitesi ve sunduğu istihdam olanaklarıyla ülke ekonomisinin can damarlarından biri olarak işlev görmektedir.

Genç Nüfus ve Modern Yaşam Standartları

Sürekli aldığı göç ve dinamik demografik yapısıyla

Çayirova, Kocaeli'nin en hızlı büyüyen ilçelerinden biridir. Bu hızlı büyüme, beraberinde modern şehircilik adımlarını da getirmiştir. Son yıllarda yapılan dev yatırımlarla; donanımlı sağlık tesisleri, modern eğitim kurumları ve geniş kapasiteli spor kompleksleri ilçeye kazandırılmıştır. Çayirova, sanayi kenti kimliğinin yanına "modern ve yaşanabilir bir kent" kimliğini de başarıyla eklemiştir.

Yeni Vizyon: Finans ve Kongre Merkezi

İlçenin en heyecan verici yönü ise geleceğe dair ortaya koyduğu vizyondur. Konumu itibarıyla İstanbul ile Kocaeli arasında stratejik bir köprü görevi gören Çayirova, yalnızca üretimle yetinmeyip hizmet sektöründe de zirveyi hedeflemektedir. Modern mimarisiyle yükselen yeni iş merkezleri ve planlanan kongre alanlarıyla ilçe, geleceğin en önemli finans ve ticaret merkezlerinden biri olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir.

Geçmişin Mütevazı Tarım Havzasından Modern Metropole: Çayırova'nın Tarihi

Bugün dev fabrikaların ve modern binaların yükseldiği Çayırova, yakın geçmişe kadar İstanbul'un yanı başında kendi halinde, yeşillikler içinde bir tarım havzasıydı. Fatih Sultan Mehmet'in otağ kurduğu topraklara komşu olan bu bölge, geçirdiği hızlı dönüşümle Türkiye'nin sanayileşme serüveninin en çarpıcı örneklerinden biri haline gelmiştir.

İşte Çayırova'nın dünden bugüne uzanan gelişim hikayesi:

Akse Köyü ve Güzeltepe Dönemleri

Çayırova'nın tarihi çekirdeği, geçmişte "Aks Köyü" olarak bilinen yerleşime dayanmaktadır. Cumhuriyetin ilk yıllarında tarım ve hayvancılığın yoğun olarak yapıldığı bu topraklar, 1980'li yıllara kadar daha çok sayfiye ve tarım alanı olarak

kullanılmıştır. Zamanla "Güzeltepe" adıyla da anılan bölge, Anadolu'dan İstanbul'a göç eden kitlelerin ilk duraklarından biri olmuş ve nüfus hızla artmaya başlamıştır.

Sanayileşme ile Gelen Hızlı Dönüşüm

1990'lı yıllarla birlikte Marmara Bölgesi'ndeki sanayi hamlesi, Çayırova'nın kaderini tamamen değiştirmiştir. Geniş ve düz arazileri, İstanbul'a ve ana ulaşım hatlarına olan entegre konumu, bölgeyi büyük sanayi kuruluşları için cazip bir merkez haline getirmiştir. Tarım arazileri yerini hızla fabrikalara bırakmış, artan iş gücü ihtiyacıyla birlikte ilçe muazzam bir büyüme ivmesi yakalamıştır. Bu hızlı gelişim sürecinin bir sonucu olarak Çayırova, 2008 yılında idari bir düzenlemeyle ilçe statüsüne kavuşmuştur. Çayırova, Geçmişin mütevazı tarım arazilerinden bugün otomotiv ve kimya devlerinin üretim yaptığı uluslararası bir sanayi merkezine dönüşerek olağanüstü bir başarı hikayesi yazmıştır. Gelişen sağlık, eğitim ve spor olanaklarıyla genç nüfusuna modern bir yaşam sunan ilçe, sahip olduğu stratejik konumu değerlendirerek vizyonunu daha da yukarılara taşımaktadır. Çayırova, salt bir üretim üssü olmanın kabuğunu kırarak geleceğin prestijli finans ve kongre merkezlerinden biri olma yolunda Kocaeli'nin en dinamik yüzü olarak parlamaktadır.

DİLOVASI: ÜRETİMİN KALBI VE TARİHİN SESSİZ TANIĞI

Izmit Körfezi'nin kuzeybatısında yer alan Dilovası, sanayi ve ticarete dayalı güçlü ekonomisiyle Türkiye'nin üretim gücüne doğrudan katkı sağlayan stratejik bir merkez konumundadır.

Bir yanda modern fabrikalar ve uluslararası limanlarla küresel ticarete yön veren ilçe, diğer yanda sınırları içinde barındırdığı eşsiz tarihi yapılarla kocaali 'nin kültürel derinliğini yansıtmayı sürdürmektedir. İşte ekonomik gücünün ve sanayi kimliğinin ardında derin bir hikaye barındıran Dilovası'nı öne çıkaran temel özellikler:

Kocaeli'nin Üretim ve Ticaret Üssü

Sahip olduğu limanlar, geniş sanayi bölgeleri ve stratejik ulaşım ağlarıyla Dilovası, Kocaeli ve ülke ekonomisinin en önemli yapı taşlarından biridir. İhracatın ve ithalatın yoğun olarak gerçekleştiği bu ilçe, Türkiye'nin küresel pazarlardaki rekabet gücünü artıran devasa bir lojistik ve endüstri merkezi olarak faaliyet göstermektedir.

Sanayi Kimliğinin Ardındaki Mimari Zarafet

İlçeyi yalnızca bir sanayi havzası olmaktan çıkaran en önemli unsur, barındırdığı tarihi mirastır. Dönemin mühendislik harikası olan Tarihi Mimar Sinan Köprüsü (Sultan Süleyman Köprüsü) gibi asırlık yapılar, ilçenin modern silüeti

içinde geçmişin zarafetini yaşatmaya devam etmektedir.

Milli Mücadele'nin Manevi Hatırası

Dilovası, sadece ekonomik değil, aynı zamanda manevi bir değere de sahiptir. Kurtuluş Savaşı'nın sembol isimlerinden biri olan ve bölgedeki direnişi örgütleyen Kuva-yi Milliye kahramanı Yahya Kaptan'ın Anıt Mezarı, ilçenin tarihindeki kahramanlık destanlarını günümüze taşıyarak vatanseverlik duygularını diri tutmaktadır.

Sanayi Bacalarının Ardındaki Derin Miras: Dilovası'nın Tarihi

Günümüzde yoğun olarak ağır sanayi ve uluslararası ticaretle anılan Dilovası, aslında yüzyıllardır orduların, seyyahların ve kervanların vazgeçilmez geçiş güzergahında yer alan çok katmanlı bir tarihi geçmişe sahiptir. Asya ve Avrupa'yı

birbirine bağlayan kara ve deniz yollarının kesişim noktasındaki bu coğrafya, Roma'dan Osmanlı'ya ve oradan da Cumhuriyet'in kuruluş mücadelesine kadar uzanan zengin bir miras barındırmaktadır.

İşte antik yollardan milli mücadelenin siperlerine kadar uzanan Dilovası'nın tarihi yolculuğu:

İpek Yolu'ndan Osmanlı'nın Sefer Güzergahına

Dilovası'nın köklü geçmişi, İzmit Körfezi'ndeki stratejik coğrafi konumunun getirdiği avantajla şekillenmiştir. Tarih boyunca Doğu ile Batı arasındaki ticaret yollarının üzerinde bulunan bölge, özellikle Roma ve Bizans dönemlerinde önemli bir sahil ve konaklama yeri olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliğine girdikten sonra ise lojistik değeri daha da artmış; Anadolu üzerine ve Doğu'ya sefer düzenleyen Osmanlı ordularının en önemli geçiş ve toplanma

merkezlerinden biri haline gelmiştir.

Mimar Sinan'ın Estetik İmzası: Tarihi Köprü

Osmanlı'nın bölgeye bıraktığı en ihtişamlı eserlerden biri, Dilovası'nın sanayi dokusu içinde adeta saklı kalmış bir inci olan Tarihi Sultan Süleyman (Mimar Sinan) Köprüsü'dür. 16. yüzyılda Kanuni Sultan Süleyman'ın fermanıyla Dilderesi üzerinde Mimar Sinan tarafından inşa edilen bu taş köprü, altı asırdır ayakta kalmayı başarmıştır. Üç kemerli zarif yapıyla Osmanlı mühendisliğinin ve mimari estetiğinin eşsiz bir örneği olan bu eser, Dilovası'nın geçmişteki önemini ziyaretçilere tüm ihtişamıyla fısıldamaktadır.

Milli Mücadelenin Kahramanı: Yahya Kaptan

İlçenin tarihindeki en gurur verici sayfalardan biri, Türk milletinin varoluş savaşı olan Kurtuluş Savaşı yıllarında yazılmıştır. Milli Mücadele'nin en önemli figürlerinden biri olan ve Mustafa Kemal Atatürk'ün Nutuk'ta da geniş yer ayırdığı Kuva-yi Milliye komutanı Yahya Kaptan, bu topraklarda mücadele etmiş ve şehit düşmüştür. Bugün Dilovası sınırları içerisinde yer alan Yahya Kaptan Anıt Mezarı, bölgenin savunulmasında gösterilen üstün cesaretin ve bağımsızlık ateşinin bir sembolü olarak ilçenin manevi belleğinde yaşamaya devam etmektedir.

Tarım Kasabasından Endüstri Merkezine Dönüşüm

Cumhuriyet'in ilk yıllarında tarım, balıkçılık ve meyvecilikle geçinen, özellikle üzüm bağları ve zeytinlikleriyle

meşhur şirin bir sahil kasabası olan Dilovası; 1970'li yıllarla birlikte Kocaeli'deki hızlı sanayileşme dalgasının merkez üssü olmuştur. Geniş arazileri ve liman yapımına uygun kıyı şeridi sayesinde Türkiye'nin en büyük sanayi tesislerine ev sahipliği yapmaya başlayan ilçe, kısa sürede inanılmaz bir dönüşüm geçirerek bugünkü ekonomik gücüne kavuşmuştur.

Dilovası, bir yanda Türkiye'nin üretim çarklarını döndüren devasa sanayi tesisleri, diğer yanda ise yüzyıllara meydan okuyan kültürel hazineleriyle çok katmanlı bir ilçe kimliğine sahiptir. Mimar Sinan'ın mimari dehasını yansıtan tarihi taş köprüsü ve Milli Mücadele kahramanı Yahya Kaptan'ın aziz hatırasıyla bu topraklar, sadece üretimin değil, vatan sevgisinin ve tarihi sürekliliğin de merkezidir. Sanayinin gücünü geçmişin köklü mirasıyla dengeleyen Dilovası, Kocaeli'nin stratejik ve tarihi açıdan en kıymetli köşelerinden biri olarak varlığını sürdürmektedir.

DERİNCE: TARİHTEN GÜNÜMÜZE LOJİSTİK GÜÇ VE YAŞAM MERKEZİ

Osmanlı döneminde yemyeşil doğasıyla "Çınar Çayırı" olarak anılan Derince, günümüzde Kocaeli'nin en önemli ticaret ve sosyal yaşam merkezlerinden biri olarak dikkat çekiyor.

Tarihi köklerini modern bir altyapıyla harmanlayan ilçe, hem uluslararası ekonomiye yön veriyor hem de sakinlerine keyifli yaşam alanları sunuyor. Derince'nin bugünkü ekonomik dinamizminin ve küresel vizyonunun kalbinde şüphesiz Derince Limanı yer alıyor. Deniz ticaretinde çok önemli bir paya sahip olan bu devasa liman, ilçeyi Türkiye'nin en kritik lojistik üslerinden biri haline getiriyor. Kocaeli sanayisinin deniz aşırı ülkelere açılan güvenli kapısı konumundaki ilçe, ticari hacmiyle bölge ve ülke ekonomisine her geçen gün daha fazla değer katıyor. Bu güçlü lojistik ve sanayi kimliğinin yanı sıra Derince, doğal kaynakları ve sosyal imkanlarıyla da ön plana çıkıyor. Yüzyıllardır şifası ve eşsiz lezzetiyle dillere destan olan meşhur Çene Suyu, ilçenin en bilindik marka değeri olarak sofralarımızı süslemeye devam ediyor. Marmara Denizi'nin kıyı şeridinde yer alan ve masal dünyasını kente taşıyan Harikalar Sahili ise hem ilçe sakinlerine hem de dışarıdan gelen misafirlere rahat bir nefes aldırıyor. Deniz manzarası eşliğinde ailelerin keyifle vakit geçirdiği bu eşsiz sahil, ticari hareketliliğin ardındaki huzurlu Derince'yi tüm güzelliğiyle gözler önüne seriyor. Osmanlı döneminde yemyeşil doğasıyla "Çınar Çayırı" olarak anılan Derince, bugün Kocaeli'nin en önemli ticaret ve sosyal yaşam merkezlerinden

biri konumunda. Tarihi mirasını modern altyapısıyla buluşturan ilçe, liman kenti kimliğiyle ekonomiye yön verirken, doğal güzellikleriyle de nefes aldırıyor. İşte ekonomik dinamizmi ve sosyal alanlarıyla Derince'yi Kocaeli'nin parlayan yıldızı yapan başlıca değerler:

Küresel Ticaretin Kapısı: Derince Limanı

İlçenin ekonomik gücünün merkezinde yer alan Derince Limanı, deniz ticaretinde üstlendiği kritik rolle Türkiye'nin dünyaya açılan en önemli kapılarından biri. Bu güçlü lojistik altyapı, Kocaeli sanayisini uluslararası pazarlara güvenle bağlayarak ilçeyi stratejik bir lojistik üssü haline getiriyor.

Sağlık ve Lezzet Kaynağı: Çene Suyu

Derince'nin sınırlarını aşan en önemli marka değerlerinden biri de şüphesiz şifalı Çene Suyu. Yüzyıllardır hem benzersiz lezzeti hem de ferahlığıyla bilinen bu doğal kaynak, ilçenin

gurur kaynağı olarak Türkiye'nin dört bir yanındaki sofralara ulaşmaya devam ediyor.

Masalsı Bir Kaçış Noktası: Harikalar Sahili

Sanayi ve ticaretin yoğun ritmini dengeleyen Harikalar Sahili, masal kahramanlarıyla süslenmiş konseptiyle Kocaeli'nin en gözde rekreasyon alanlarından biri. Deniz manzarası eşliğinde ailelere ve ziyaretçilere huzurlu, eğlence-
li bir atmosfer sunan bu sahil, Derince'nin sosyal yaşamına eşsiz bir renk katıyor.

GÖLCÜK: DONANMANIN MERKEZİ VE SAMANLI DAĞLARI'NIN ETEĞİNDE

Donanma Komutanlığı ve stratejik tersaneleriyle Türk denizcilik kültürünün kalbinin attığı Gölcük, Cumhuriyet döneminden bu yana gösterdiği gelişimle Kocaeli'nin en önemli merkezlerinden biridir.

Samanlı Dağları'nın eteklerinde, yeşil ile mavinin buluştuğu bu özel ilçe; yaylaları, meyve bahçeleri ve renkli sosyal festivalleriyle kentin modern temposu içinde kendine has bir sakinlik sunmaktadır. İşte denizcilik mirası ve doğal güzellikleriyle gölcük 'ü kocaeli 'nin en özel cazibe merkezlerinden biri yapan başlıca değerler:

Türk Denizciliğinin Kalbi: Donanma ve Tersaneler

Gölcük denildiğinde akla ilk gelen ve ilçeye kimliğini veren en büyük unsur, Türk Deniz Kuvvetleri'nin ana üssü olan Donanma Komutanlığı ve tersanelerdir. Tarihsel olarak ülkenin deniz savunmasında kritik bir rol üstlenen ilçe, bu stratejik önemi sayesinde Cumhuriyet tarihinin en önemli askeri ve endüstriyel gelişim süreçlerine ev sahipliği yapmıştır.

Doğanın Saklı Cenneti: Samanlı Dağları ve Yaylalar

Sanayi ve askeri kimliğinin yanı sıra Gölcük, Samanlı Dağları'nın eteklerine kurulmuş olması sayesinde muazzam bir doğal zenginliğe sahiptir. Yemyeşil yaylaları, bol oksijenli yürüyüş parkurları ve bölgenin bereketli topraklarında özenle yetiştirilen zengin meyve bahçeleri, ilçeye ayrı bir

renk katmaktadır. Şehrin g?r?lt?s?nden uzaklaşmak isteyenler için bu coğrafya, doğayla baş başa kalınabilecek eşsiz bir sığınaktır.

K?lt?rel Canlılık: Sosyal Festivaller

G?lc?k, sosyal yaşamın ve k?lt?rel dinamizmin de aktif bir şekilde s?rd?r?ld?ė? bir yerleşimdir. Yıl boyunca d?zenlenen geleneksel sosyal festivaller, y?re halkını ve dışarıdan gelen ziyaretçileri bir araya getirerek g?l? bir toplumsal bağ, aidiyet ve neşe ortamı yaratmaktadır.

Cumhuriyetle B?y?yen Stratejik Kent: G?lc?k'!n Tarihi

Osmanlı d?neminde daha çok m?tevazı kırsal yerleşimlerin ve tarım alanlarının bulunduğ? bu sahil şeridi, Cumhuriyet d?nemiyle birlikte T?rkiye'nin askeri ve denizcilik tarihindeki en stratejik hamlelerden birine sahne olmuştur.

Gölcük'ün bugünkü modern ve güçlü kimliği, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin denizlerdeki gücünü artırma vizyonu ile doğrudan şekillenmiştir.

İşte Cumhuriyet'in ilk yıllarından bugüne Gölcük'ün tarihi ve kentsel dönüşüm hikayesi:

Cumhuriyet Dönemi ve Donanma Kenti

Gölcük'ün kaderi, 1920'lerin sonlarından itibaren Türkiye'nin ilk büyük askeri tersanelerinden birinin buraya kurulmasıyla tamamen değişmiştir. Mustafa Kemal Atatürk'ün vizyonu ile temelleri atılan gölcük tersanesi ve Donanma Üssü, kısa sürede küçük bir sahil köyünü stratejik bir askeri kente dönüştürmüştür. Bu süreçte ülkenin dört bir yanından gelen subaylar, mühendisler ve işçiler ilçenin kültürel yapısına modern bir soluk getirmiş; Gölcük'ü "Donanma Kenti" unvanıyla özdeşleştirmiştir.

Depremden Küllerine Doğuş

1999 marmara depremi 'nde ağır yaralar alan Gölçük, gösterdiği eşsiz bir dayanışma ve dirençle küllerinden yeniden doğmuştur. Hızla gerçekleştirilen kentsel yenileme çalışmaları, modern konut projeleri ve sahil düzenlemeleri sayesinde ilçe, bugün güvenli ve modern bir yaşam kenti haline gelmiştir. Askeri disiplin ile sivil huzurun bu birleşimi, Gölçük'ün bugünkü dayanıklı karakterini oluşturmaktadır.

Kahraman donanmanın ve tersanelerin üssü olma gururunu taşıyan Gölçük, bu güçlü askeri kimliğini Samanlı Dağları'nın sunduğu eşsiz doğa harikalarıyla harmanlamayı başaran nadide bir coğrafyadır. Yaylalarında esen serin rüzgarları, bereketli meyve bahçeleri, renkli festivalleri ve zorluklar karşısında kenetlenen dayanıklı toplumsal yapısıyla ilçe; deniz ile ormanın kucaklaştığı o ince çizgide, geçmişin izlerini yarına taşıyan huzurlu bir yaşam alanı olmaya devam etmektedir.

BAŞİSKELE: DOĞANIN KALBİNDE HUZUR VE TARİHİ BAĞDAT YOLU'NUN MİRASI

Kocaeli'nin eşsiz doğasıyla kucaklaşan ilçesi Başiskele, yeşilin her tonunu barındıran coğrafyası ve köklü tarihiyle huzurlu bir yaşam arayanların ilk adresi oluyor.

Tarihi Bağdat Yolu üzerindeki konumu ve birbirinden güzel tabiat parklarıyla ilçe, hem tarih tutkunlarına hem de doğa aşıklarına benzersiz bir atmosfer sunuyor. İşte yemyeşil ormanları ve tarihi dokusuyla başiskele 'yi kocaeli 'nin doğa ve huzur merkezi yapan o değerler:

Tarihi Bağdat Yolu ve Kemerköprü

Tarihi İpek ve Bağdat yollarının önemli geçiş güzergahlarından biri olan ilçe, geçmişin izlerini günümüze taşıyan yapılarıyla dikkat çekiyor. Özellikle eski Bağdat Yolu üzerinde yer alan tarihi Kemerköprü, mimari estetiği ve asırlara meydan okuyan duruşuyla Başiskele'nin en önemli kültürel simgelerinden biri olarak ziyaretçilerini geçmişte bir yolculuğa çıkarıyor.

Doğanın Zirvesi: Menekşe Yaylası ve beşkayalar Tabiat Parkı

Başiskele, Kocaeli'de ekoturizmin ve doğa sporlarının tartışmasız merkezidir. Zengin bitki örtüsü ve tertemiz havasıyla

Menekşe Yaylası, şehrin stresinden uzaklaşmak isteyenlere adeta bir terapi sunarken; doğa harikası Beşikayalar Tabiat Parkı, zorlu kanyonları ve yürüyüş parkurlarıyla trekking, kamp ve macera tutkunları için vazgeçilmez bir rotadır.

Doğayla İç İçe, Huzurlu Bir yaşam

Modern şehir hayatının hemen yanı başında yer almasına rağmen Başiskele, izole ve dingin bir yaşam ortamı vadediyor. Maviyle yeşilin kucaklaştığı sahili, mesire alanları ve doğal kaynak sularıyla ilçe; kalabalıktan uzaklaşıp nefes almak ve huzurlu bir yaşam sürmek isteyenler için ideal bir cazibe merkezi konumunda.

Antik Yollardan Günümüze Başiskele'nin Tarihi ve Doğal Mirası

Marmara Denizi'nin bitiminde, İzmit Körfezi'nin güney

sahillerinden Samanlı Dağları'nın zirvelerine kadar uzanan Başiskele, tarih boyunca stratejik geçiş yollarının üzerinde yer almasının avantajını yaşamıştır. Antik çağlardan Osmanlı'ya kadar pek çok medeniyetin iz bıraktığı bu bereketli topraklar, geçmişin ticaret kervanlarından bugünün doğa tutkunlarına uzanan geniş bir yelpazede ev sahipliği yapmaya devam etmektedir.

İşte asırlık kervan yollarından bugünün yeşil kentine uzanan Başiskele'nin hikayesi:

Kervanların ve Orduların Güzergahı

Başiskele'nin tarihteki en büyük önemi, Doğu ile Batı'yı birbirine bağlayan tarihi Bağdat Yolu üzerinde bulunmasından kaynaklanmaktadır. Yüzyıllar boyunca tüccarların, orduların ve kervanların geçiş yaptığı bu güzergah, bölgeye ticari ve kültürel bir zenginlik katmıştır. Ormanların derinliklerinde yer alan taş köprüler, bu tarihi hareketliliğin günümüze

ulaşan en somut ve zarif tanıkları olarak bölgenin belleğini korumaktadır.

Yedi Beldenin Birleşimiyle Doğan Güç

Bugünkü modern yapısına çok yakın bir zamanda kavuşan Başiskele, 2008 yılında bölgedeki Yeniköy, Yuvacık, Karşıyaka, Kullar ve Bahçecik gibi her biri kendine has doğası ve kültürü olan köklü beldelerin birleşmesiyle ilçe statüsü kazanmıştır. Bu idari birleşim, ilçeye inanılmaz bir demografik ve coğrafi zenginlik katarak Başiskele'yi Kocaeli'nin en hızlı gelişen, ancak doğasını en iyi koruyan bölgelerinden biri haline getirmiştir. Özellikle Yuvacık Barajı ve etrafındaki yerleşimler, bu zenginliğin en güzel örneklerini sunar.

Kocaeli'nin kalbinde saklı bir cenneti andıran Başiskele, tarihi Kemerköprü'nün asırlık taşlarında yankılanan geçmişiyle Beşkayalar'ın vahşi doğasını kusursuz bir uyumla bir araya getirmektedir. Doğanın sunduğu eşsiz güzellikler içinde kanyon yürüyüşlerinden yayla serinliğine kadar pek çok ayrıcalık barındıran ilçe; gürültüden uzak, temiz havası ve dingin atmosferiyle huzuru arayan herkes için kucaklayıcı, sıcak ve eşsiz bir yuva olmaya devam etmektedir.

KARAMÜRSEL: İLK KAPTAN-I DERYANIN MİRASI VE GELENEKSEL YAŞAM

Kocaeli'nin İzmit Körfezi'ne uzanan en güney noktasındaki Karamürsel, köklü denizcilik tarihiyle özdeşleşmiş eşsiz bir yerleşimdir.

Osmanlı'nın ilk Kaptan-ı Deryası karamürsel Alp'ten adını alan ilçe; tarihi dokusunu, meşhur geleneklerini ve sahil kasabası huzurunu günümüze kadar başarıyla taşımaktadır. İşte denizcilik ruhunu geleneksel değerleriyle harmanlayan Karamürsel'i kocaeli 'nin en özel köşelerinden biri yapan o özellikler:

Denizcilikle Özdeşleşen Köklü Geçmiş

Osmanlı donanmasının temellerinin atıldığı bu ilçe, denizcilik tarihi açısından eşsiz bir yere sahiptir. İsmini aldığı Karamürsel Alp'in fethiyle başlayan denizcilik serüveni, ilçe'nin adeta genlerine işlemiş ve her köşesinde deniz kokan bir kültürel miras yaratmıştır.

Emeğin ve Gücün Simgeleri: Sepet ve Pehlivanlar

Karamürsel denildiğinde akla ilk gelen değerlerden biri, "ufak tefek" görünümüne rağmen içine şaşırtıcı miktarda ürün sığdıran ve pratikliğiyle ün salan meşhur Karamürsel sepetidir. Bu zarif el emeğinin yanı sıra ilçe, Türk yağlı güreş geleneğine damga vuran başpehlivanlarıyla da anılır. Er

meydanlarında fırtına gibi esen ünlü pehlivanlar, ilçenin gücünü, sportmenliğini ve geleneklerine olan sıkı bağlılığını temsil eder.

Sahil Kıyısında Ferah Bir Mola

Tarihi ve kültürel zenginliklerinin ötesinde Karamürsel, huzur veren sahil şeridiyle misafirlerini kucaklar. körfez manzarasına karşı sıralanan deniz mahsulleri ağırlıklı şık sahil lokantaları ve çay bahçeleri, hem yerel halka hem de ziyaretçilere sakin, lezzetli ve oldukça ferah bir atmosfer sunarak günün yorgunluğunu atma imkanı tanır.

Osmanlı Donanmasının Beşiği: Karamürsel'in Tarihi Serüveni

Marmara Denizi'nin stratejik bir noktasında yer alan Karamürsel, yalnızca bir yerleşim yeri değil, aynı zamanda

Türk denizcilik tarihinin başladığı o kritik eşiktir. Antik çağlarda "Praenetos" adıyla bilinen bölge, Osmanlı'nın denizlere açılma vizyonunun ilk ve en önemli adımı olmuştur.

İşte küçük bir kasabadan imparatorluğun ilk deniz üssüne dönüşen Karamürsel'in köklü tarihi:

Karamürsel Alp ve Osmanlı'nın İlk Tersanesi

Bölgenin Türk hakimiyetine girmesi, 1327 yılında Orhan Gazi'nin ünlü komutanı ve ilk Kaptan-ı Derya olan Karamürsel Alp tarafından gerçekleştirilmiştir. Fethin hemen ardından Osmanlı'nın ilk tersanesi burada kurulmuş ve imparatorluğun ilk savaş gemileri bu topraklarda inşa edilmiştir. Hatta bu tersanede yapılan, dönemin şartlarına göre oldukça yenilikçi, manevra kabiliyeti yüksek ve hızlı gemi türüne doğrudan "Karamürsel" adı verilerek denizcilik literatürüne kazandırılmıştır.

Kuşaktan Kuşağa Aktarılan Kültürel Bellek

Denizcilikle başlayan bu güçlü kültürel maya, yüzyıllar boyunca zanaat ve spora da yansımıştır. Kestane ağacından özel bir ustalıklarla, tamamen insan emeğiyle örülen karamürsel sepeti , bölge insanının pratik zekasını ve doğayla uyumunu gösteren tarihi bir mirastır. Aynı şekilde yağlı güreşin efsanevi isimlerini yetiştiren bu topraklar, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e uzanan süreçte Türk güreş tarihine altın harflerle geçen pehlivanların sarsılmaz diyarı olmuştur.

Kocaeli'nin güneyindeki bu şirin ilçe, tarihi denizcilik mirasını, dillere destan sepetini ve güreş geleneğini deniz kıyılarında büyük bir gururla yaşatmaktadır. Körfezin ılık rüzgarları eşliğinde sahilinde yürürken Osmanlı'nın ilk gemilerinin inşa edildiği o köklü geçmişi hissedebileceğiniz Karamürsel, sakinliği ve derin kültürel dokusuyla misafirlerine unutulmaz, huzur dolu bir liman olmaya devam etmektedir.

KANDIRA: KOCAELİ'NİN KARADENİZ'E AÇILAN DOĞAL CENNETİ

Kocaeli'nin Karadeniz kıyısındaki incisi Kandıra; masmavi denizi, eşsiz plajları, yemyeşil çam ormanları ve kendine has jeolojik oluşumlarıyla doğa turizminin kentteki tartışmasız merkezidir. Doğal güzelliklerinin yanı sıra köklü lezzetleri ve geleneksel el sanatlarıyla da öne çıkan ilçe, kentin en huzurlu kaçış noktasıdır. İşte tertemiz havası ve bozulmamış doğasıyla kandıra 'yı kocaeli 'nin en özel destinasyonlarından biri yapan değerler:

Doğanın Başyapıtı: Pembe Kayalar ve Eşsiz Plajlar

Karadeniz'in hırçın dalgalarının şekillendirdiği muazzam sahil şeridi, kerpe ve Kefken gibi eşsiz plajlara ev sahipliği yapar. Özellikle jeolojik bir mucize olan ve adını renginden alan Pembe Kayalar, benzersiz gün batımı manzaraları ve ilginç yapısıyla doğa tutkunlarının, fotoğrafçıların ve kampçıların vazgeçilmez rotasıdır. Yemyeşil çam ormanlarıyla bütünleşen bu koylar, ziyaretçilerine derin bir nefes aldırır.

Damaklarda İz Bırakan Lezzet: Manda Yoğurdu

Kandıra denilince akla ilk gelen gastronomik değer, şüphesiz doğal manda sütünden üretilen meşhur Kandıra yoğurdudur. Bölgenin zengin bitki örtüsüyle beslenen mandalardan elde edilen bu yoğun kıvamlı ve eşsiz lezzetli yoğurt, ilçenin sınırlarını aşarak Türkiye'nin dört bir yanında aranan

bir marka haline gelmiştir.

Emeğin ve Geleneğin Dokusu: Kandıra Bezi

Yüzyıllardır keten bitkisinin işlenmesiyle el tezgahlarında dokunan Kandıra bezi, bölge halkının emeğini ve sanata olan yatkınlığını simgeler. Tamamen doğal yollarla üretilen, terletmeyen ve serin tutan yapısıyla öne çıkan bu geleneksel dokuma, ilçenin kültürel belleğini ve zanaat kültürünü yaşatan en kıymetli coğrafi işaretli değerlerdendir.

Kandıra'nın Tarihi ve Kültürel Mirası

Tıpkı eşsiz doğası gibi tarihi de zengin bir dokuya sahip olan Kandıra, Antik Çağ'dan itibaren Karadeniz'in en güvenli liman bölgelerinden biri olarak denizcilerin, tüccarların ve medeniyetlerin uğrak noktası olmuştur. Bitinya Krallığı'ndan Roma'ya, Cenevizlilerden Osmanlı'ya uzanan bu derin

geçmiş, ilçenin kültürel kimliğinin temelini oluşturur.

Antik Dönem ve Kalpe (Kerpe) Limanı

Kandıra ve çevresi, tarihi kaynaklarda M.Ö. 8. yüzyıla kadar uzanan bir yerleşim geçmişine sahiptir. Özellikle antik dönemdeki adıyla "Kalpe" (bugünkü Kerpe), Karadeniz'in zorlu sularında seyreden gemiler için korunaklı bir doğal liman görevi görmüştür. Ünlü Antik Yunan tarihçisi ve komutanı Ksenofon'un "Anabasis" (Onbinlerin Dönüşü) adlı eserinde dahi bahsedilen Kalpe Limanı, bölgenin tarih boyunca ticari ve askeri açıdan ne kadar kritik bir durak olduğunu kanıtlamaktadır.

Pembe Kayalar'ın Tarihteki Stratejik Rolü

Kandıra'nın doğal güzelliği olan Pembe Kayalar, aynı zamanda Osmanlı döneminin en önemli "doğal taş

ocaklarından" biri olarak tarihe geçmiştir. Suyun içindeyken yumuşak ve işlenebilir bir yapıya sahip olan, ancak çıkarılıp havayla temas ettiğinde sertleşen bu kayalar, Osmanlı mimarisinde stratejik bir malzeme olarak kullanılmıştır. İnsan gücüyle dikdörtgen bloklar halinde kesilen bu kayalar, deniz yoluyla İstanbul'a taşınmış; başta Sultanahmet Camii olmak üzere birçok tarihi yapının inşasında temel yapı taşı olarak kullanılarak imparatorluğun mimari silüetine hayat vermiştir.

Akçakoca Bey ve Türk-İslam Dönemi

Bölgenin Türk-İslam kimliği kazanması, Orhan Gazi'nin ünlü komutanı Akçakoca Bey'in 1320'li yıllarda yöreyi fethetmesiyle başlamıştır. Fethin ardından bölgeye yerleştirilen Türkmen boyları, Kandıra'nın bugünkü sosyo-kültürel yapısını inşa etmiştir. Tarım, hayvancılık ve keten dokumacılığı gibi gelenekler bu dönemde kök salmış, yöre halkının "Manav" kültürü yüzyıllar boyunca kuşaktan kuşağa aktararak günümüze kadar ulaşmayı başarmıştır. Sonuç olarak Kandıra; yalnızca Karadeniz'in serin sularına açılan eşsiz plajları ve yemyeşil çam ormanlarıyla değil, aynı zamanda barındırdığı köklü tarihiyle de Kocaeli'nin en kıymetli hazinelerinden biridir. Pembe Kayalar'dan Osmanlı mimarisine uzanan tarihi dokusu, eşsiz lezzetteki manda yoğurdu ve el dokuması Kandıra beziyle ilçe, ziyaretçilerine doğa ve kültürün kusursuz bir sentezini sunmaktadır. Modern hayatın karmaşasından uzaklaşmak isteyenler için Kandıra, geçmişin huzurunu ve doğanın mucizelerini bir arada yaşatan eşsiz bir sığınak olmaya devam edecektir.

KÖRFEZ: SANAYİNİN GÜCÜ VE TARİHİ ZARAFETİN BULUŞMA NOKTASI

Kocaeli'nin sanayi devi olarak bilinen Körfez ilçesi, aynı zamanda barındırdığı derin kültürel miras ve köklü tarihi değerlerle dikkat çekiyor. Uzun sahil şeridi, küresel üne sahip dokuma kültürü ve mimari eserleriyle körfez , üretim ile estetiğin eşsiz bir sentezini sunuyor. İşte yoğun sanayi kimliğinin ötesinde Körfez'i kocaeli 'nin en özel rotalarından biri yapan o değerler:

Dünyaca Ünlü Bir Miras: Hereke Halıları

Körfez, ünü sınırları aşır dünya saraylarını süsleyen eşsiz Hereke halılarının ve kumaşlarının anavatanıdır. Yüzyıllara dayanan bu ince el işçiliği ve benzersiz dokuma geleneği, ilçenin kültürel zenginliğini ve zanaat geçmişini tüm ihtişamıyla günümüze taşıyan en kıymetli sembollerin başında geliyor.

Üretimin ve Ekonominin Kalbi

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarına ev sahipliği yapan ilçe, Kocaeli ve ülke ekonomisinin en önemli itici güçlerinden biridir. Sınırları içerisinde yer alan devasa tesisler ve yoğun sanayi faaliyetleri, Körfez'i üretimin, istihdamın ve kalkınmanın tartışmasız merkezlerinden biri haline getiriyor.

Estetik ve Tarih: Kayzer Wilhelm Köşkü

Sanayi kimliğinin ardında huzurlu bir yaşam alanı da sunan Körfez, denizin tadını çıkarmaya olanak tanıyan uzun ve keyifli bir sahil şeridine sahiptir. Mimari estetiğiyle göz kamaştıran Kayzer Wilhelm Köşkü gibi tarihi yapılar ise ilçenin kültürel derinliğini yansıtarak ziyaretçilerini geçmişte unutulmaz bir yolculuğa çıkarmaktadır.

Antik  ağ'dan Günümüze Bir Doğu Marmara Köprüsü: Körfez'in Tarihi ve Kültürel Mirası

Kocaeli'nin sanayi gücüyle simgeleşen ilçesi Körfez, sadece modern üretimin değil, aynı zamanda Asya ile Avrupa arasında geçiş sağlayan binlerce yıllık köklü bir tarihin de merkezidir. Antik dönemlerden günümüze uzanan bu stratejik coğrafya; Bithynia, Roma, Bizans ve Osmanlı imparatorluklarının izlerini taşıyarak sanayi kimliğinin ardında derin bir kültürel hazine barındırır.

İşte Antik Çağ'dan günümüze Körfez'in tarihi ve kültürel yolculuğu:

İpek Yolu'ndan Osmanlı Saraylarına Uzanan Geçmiş

Tarih boyunca Doğu Marmara'nın en önemli geçiş güzergahlarından biri olan Körfez ve özellikle Hereke bölgesi, Osmanlı İmparatorluğu döneminde stratejik bir konaklama ve üretim noktası haline gelmiştir. 1843 yılında Sultan Abdülmecid döneminde kurulan "Fabrika-i Hümayun" (Saray Fabrikası), ilçenin kaderini değiştirmiştir. Burada üretilen Hereke ipek halıları ve kumaşları, Dolmabahçe ve Yıldız sarayları başta olmak üzere dünya saraylarını süslemiş; bölgeyi küresel bir zanaat ve dokuma merkezi konumuna yükseltmiştir.

Üç Günde Yükselen Diplomasi Simgesi: Kayzer Wilhelm Köşkü

İlçenin tarihi mirasındaki en dikkat çekici yapılardan biri, 1898 yılında Alman İmparatoru II. Wilhelm'in Osmanlı ziyaretine özel olarak inşa edilen Kayzer Wilhelm Köşkü'dür. Yıldız Sarayı'nda ahşap parçaları önceden hazırlanıp Hereke sahiline getirilerek sadece üç gün gibi kısa bir sürede çivisiz olarak monte edilen bu zarif yapı, dönemin diplomasisi ve mimari dehasının en özgün örneklerinden biri olarak varlığını sürdürmektedir.

Tarihin Derinliğinde Yükselen Modern Sanayi ve Yaşam

Cumhuriyet dönemiyle birlikte Türkiye'nin en büyük ağır sanayi ve üretim hamlelerine ev sahipliği yapan Körfez; petrokimya ve lojistik devlerinin buluşma noktası olmuştur. Bugün kilometrelerce uzanan sahil şeridi, deniz kokan parkları, tarihi yapıları ve dünyaca ünlü halıcılık mirasıyla ilçe, sanayinin yüksek temposunu geçmişin zarafetiyle dengeleyen özel bir kent kimliği sunmaktadır. Kocaeli'nin Körfez ilçesi, sadece fabrika bacalarının tüttüğü sıradan bir sanayi kenti olmanın çok ötesindedir. Antik çağlardan Osmanlı saraylarına uzanan köklü geçmişi, dünyaca ünlü Hereke halıları ve estetik harikası Kayzer Wilhelm Köşkü ile ilçe, zengin bir kültürel mirasın sadık bekçisidir. Kocaeli'nin bu eşsiz ilçesi, bir yandan Türkiye'nin ekonomik lokomotifine olma görevini güçlü adımlarla üstlenirken, diğer yandan tarihi değerlerine sahip çıkarak dün ve bugünü mükemmel bir uyum içinde harmanlamakta; ziyaretçilerine geçmişle geleceğin bir arada yaşayabileceğini en güzel şekilde gözler önüne açıkça sermektedir.

KARTEPE: KIŞ TURİZMİNİN ZİRVESİ VE DOĞANIN BÜYÜLEYİCİ DENGESİ

Izmit Körfezi ile Sapanca Gölü'nün o eşsiz kucaklaşmasında yükselen Kartepe, Kocaeli'nin kış turizmi ve doğa sporları merkezidir.

Bembeyaz zirvelerinden yemyeşil ormanlarına uzanan coğrafyasıyla dört mevsim cazibe merkezi olan ilçe, aynı zamanda barındırdığı sanayi tesisleriyle bölge ekonomisine güçlü bir omuz vermektedir. İşte beyazın ve yeşilin her tonunu sanayinin dinamizmiyle harmanlayan kartepe 'yi kocaeli 'nin vazgeçilmez rotası yapan başlıca değerler:

Kış Turizminin Zirvesi ve Kayak Merkezi

Kartepe denildiğinde akla ilk gelen değer şüphesiz bulutları delen zirvesindeki modern kayak merkezidir. Kış aylarında beyaz bir örtüyle kaplanan dağ, Marmara Bölgesi'nin en önemli kış turizmi destinasyonlarından biri olarak her yıl on binlerce yerli ve yabancı turisti ağırlamaktadır. Kayak, snowboard ve telesiyej keyfiyle ilçe, kış sporları tutkunlarının bir numaralı adresidir.

Doğanın Kalbi: Maşukiye ve Mesire Alanları

Kartepe yalnızca kışın değil, yılın on iki ayı yaşayan bir doğa harikasıdır. Özellikle eşsiz şelaleleri, alabalık tesisleri ve gür ormanlarıyla ün salan Maşukiye, ilçe turizminin can damarlarından biridir. Hafta sonu şehrin stresinden kaçmak

isteyenler için vazgeçilmez bir durak olan bu bölgeler; doğa yürüyüşleri, ATV turları ve kamp olanaklarıyla huzuru ve macerayı bir arada sunar.

Üreten ve Büyüyen ekonomi

Turizmdeki büyük payının yanı sıra Kartepe, ekonomik anlamda da oldukça güçlü bir altyapıya sahiptir. Sınırları içerisinde yer alan çok sayıdaki sanayi tesisi, fabrika ve lojistik merkezi sayesinde Kocaeli'nin ve Türkiye'nin üretim gücüne ciddi bir katkı sağlamaktadır. Doğa turizmi ile ağır sanayiye aynı çatı altında, birbirine zarar vermeden dengede tutabilmesi ilçenin en büyük başarılarından biridir.

İpek Yolu'ndan Modern Zirvelere: Kartepe'nin Gelişim Serüveni

Bugün Kocaeli'nin en turistik bölgelerinden biri olan

Kartepe, geçmişte İpek Yolu'nun güzergahında yer alan ve tarihi göçlerle zenginleşen köklü bir kültürel mozaiktir. Köylerin ve beldelerin birleşmesiyle modern bir ilçe kimliği kazanan bölge, tarımdan turizme uzanan çarpıcı bir gelişim öyküsüne sahiptir. İşte tarihi ticaret yollarından bugünün beyaz zirvelerine uzanan Kartepe'nin hikayesi:

İpek Yolu'nun Gölgele ve Göçmen Kültürü

Kartepe'nin etekleri ve sınırları içerisinde kalan bölgeler, tarih boyunca Doğu ile Batı'yı birbirine bağlayan tarihi İpek Yolu'nun geçiş güzergahlarından biri olmuştur. Bu hareketlilik bölgeye ticari bir canlılık katarken, asıl kültürel zenginlik 19. yüzyıldaki göç dalgalarıyla yaşanmıştır. Kafkaslardan ve Balkanlardan gelen göçmenlerin bu topraklara yerleşmesiyle Kartepe bugünkü misafirperver ve gastronomik açıdan zengin sosyo-kültürel yapısına kavuşmuştur.

"Keltepe"den "Kartepe"ye Dönüşen Vizyon

İlçenin sırtını dayadığı o görkemli dağ, yakın geçmişe kadar yöre halkı tarafından daha çok "Keltepe" adıyla bilinirdi. Ancak 2000'li yılların başından itibaren bölgeye yapılan büyük kış turizmi yatırımları, oteller ve kayak tesisleri sayesinde bölgenin kaderi tamamen değişmiştir. Turizm hamlesiyle birlikte adı "Kartepe" olarak hafızalara kazınan bu dağ, küçük tarım ve orman köylerinden oluşan bölgeyi uluslararası bir turizm markasına dönüştürmüştür.

Beldelerin Birleşimi ve Modern İlçe

Tıpkı başiskele gibi Kartepe de yakın dönemin idari düzenlemeleriyle bugünkü gücüne kavuşmuştur. 2008 yılında Köseköy, Uzunçiftlik, Uzuntarla, Eşme, Acısu, Maşukiye, Büyükderbent, Arslanbey, Suadiye ve Sarımeşe gibi kendi çapında önemli belde belediyelerinin birleşmesiyle ilçe statüsü kazanmıştır. Bu güçlü birleşim; hem sanayiye hem de tarım ve turizmi tek bir idari şemsiye altında toplayarak Kartepe'yi Kocaeli'nin en hızlı büyüyen cazibe merkezlerinden biri yapmıştır. Kartepe, yılın her dönemi misafirlerine farklı bir renk ve farklı bir hikaye sunan eşsiz bir coğrafyadır. Kışın zirvesinde kayak heyecanı yaşatan, baharda Maşukiye'nin dereleriyle ruhu dinlendiren ve güçlü sanayisiyle ülkeye değer katan bu özel ilçe; doğa ile insanın uyum içinde ürettiği, geçmişin çok kültürlü mirasını geleceğin vizyonu ile taçlandıran bir destinasyon olarak Kocaeli'nin parlayan yıldızı olmaya devam etmektedir.